Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 253. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 23-го ГРУДНЯ 1976 · ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 23, 1976 No. 253. VOL. LXXXIII.

ІНТЕРВЕНЦІЯ СКВУ В ОБОРОНІ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ В УКРАЇНІ МАЄ ШИРОКИЙ МІЖНАРОДНИЙ ВІДГОМІН

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — Як свого часу інформовано („Свобода", 26-го листопада 1976), делегація Світового Конгресу Вільних Українців протягом двох днів, 23-го і 24-го листопада, відвідала тут Головну Квартиру Об'єднаних Націй та передала генеральному секретареві ОН Куртові Вальдгаймові петицію цієї світової надбудови українських поселень у вільному світі в обороні Церкви і віри та політичних в'язнів в окупованій Україні. Делегацію очолював Владика Максим Германюк, Митрополит Української Католицької Церкви в Канаді, і в її склад ще входили: Владика Марко Гундяк, Архиєпископ Української Православної Церкви в ЗСА, Владика Ізидор Борецький, Екзарх Торонтонської епархії УКЦеркви, о. протопресвітер д-р С. В. Савчук, репрезентант Української Греко-Православної Церкви в Канаді, пастор Йосиф Іваськів, голова Об'єднання Українських Баптистів Східньої Канади, пастор Володимир Домашовець, генеральний секретар Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства, та віцепрезидент СКВУ Йосип Лисогір. Передавши свою петицію в обороні Церкви і віри та політв'язнів в Україні для генерального секретаря ОН Курта Вальдгайма, делегація СКВУ відвідала також місії поодиноких країн при ОН та передала копії документів і особисто з'ясувала справу безпощадного нехтування людських прав окупаційним комуно-московським режимом в Україні.

Одержані тепер з Об'єднаних Націй документи виявляють, що інтервенція місії СКВУ таки мала міжнародний відгомін. Ряд інформацій і тверджень в меморіялі СКВУ включила у своє звідомлення (рапорт) Економічна і Соціяльна Рада ОН про скерований до генерального секретаря ОН Курта Вальдгайма лист постійного представника Чіле в ОН, амбасадора Ізмаеля Діяса, про охорону людських прав в Чіле, у відповідь на совєтський циркуляр про їх порушування в тій країні. Ствердивши звільнення політв'язнів в Чіле, в документі ставиться рівночасно ряд запитів на адресу Совєтського Союзу, в цьому 4-ий запит, який звучить: „Чи він (Совєтський Союз) готовий звільнити священиків та достойників різних віровизнань, що є ув'язнені; повернути до батьківських домів дітей, сепарованих від їх батьків з релігійних мотивів; та припинити переслідування за релігію, згідно з домаганням, переданим генеральному секретареві ОН Світовим Конгресом Вільних Українців в імені українських вірних''.

Як згадано, це звідомлення Економічної і Соціяльної Ради ОН було передано як офіційний документ представництвам усіх держав — членів ОН.

ВСЯ КОЛЯДА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ НА ОПІКУ НАД ПЕРЕСЛІДУВАНИМИ І ВИСЕЛЕНИМИ УКРАЇНЦЯМИ

Перед Українською Суспільною Службою у вільному світі велике завдання: розгорнути опіку над переслідуваними і виселеними українцями.

Офіційна політика російсько-большевицького режиму посилює в Україні терор, у висліді якого у тюрмах і на засланні караються найкращі сини українського народу, які відважилися станути в обороні української мови й культури, що їм загрожує повне знищення від послідовної русифікації. Теж у вільному світі є вже одиниці чи і цілі родини, що були виселені, чи змогли визволитися від переслідувань терористичного режиму. В Канаді маємо понад сто справ, що вимагають заступництва перед урядом, інтервенції і допомоги. Чекають нашої допомоги справи виселенців у переселенчих осередках в Европі. Мусимо сподіватися, що таких справ у близькому майбутньому буде більше.

Досвід говорить, що акція допомоги мусить бути заздалегідь запляновам. Всі ми пам'таємо, як зорганізована акція допомоги американських і канадських українців дала допомогу жертвам останнього воєнного лихоліття. Злучений Український Американський Допомоговий Комітет і Комітет Допомоги Українців Канади станули спільно на захист українців-скитальців в Европі, й у висліді цієї спільної допомогової акції вдалось врятувати кілька сотень тисяч українських скитальців і переселити їх до заокеанських країн.

Перед Українською Суспільною Службою знову відповідальні завдання: зорганізувати опіку над переслідуваними і виселеними українцями. Для виконання цього завдання треба загальної, спільної запланованої акції.

В листопаді цього року відбулась у Торонті нарада представників двох установ Української Суспільної Служби, а саме: Злученого Українського Американського Допомогового Комітету і Суспільної Служби Українців Канади у приявності репрезентанта Президії Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців, і на ній постановлено:

1. Для переведення невідкладної акції опіки і заступництва над переслідуваними і виселеними ураїнцями, включно з переселенням і поселенням їх у заокеанських країнах — наладнати негайно тісну співпрацю Злученого Українського Американського Допомогового Комітету з Суспільною Слюжбою Українців Канади, разом з новоствореною Канадійською Українською Іміграційною Службою, для спільної діяльности в переведенні негайної допомоги і заступництва.

2. Для фінансування невідкладної акції опіки і заступництва над переслідуваними українцями, включно з пересєленням і поселенням їх в заокеанських країнах, обидві установи Української Суспільної Служби, а саме: Злучений Український Американський Допомоговий Комітет і Суспільна Служба Українців Канади, включаючи і новостворену Канадійську Українську Іміграційну Службу, організують спільно під протекторатом Світового Конгресу Вільних Українців і Світової Ради Української Суспільної Служби та під протекторатом Українського Конгресового Комітету у ЗСА і Комітету Українців Канади в Канаді — *різдвяну збірку.* Всі фонди, зібрані в цій різдвяній збірці, призначені повністю на акцію опіки і заступництва над переслідуваними і виселеними українцями.

Всю заплановану акцію опіки і заступництва можна перевести успішно тільки при повній підтримці і співпраці всієї української громади.

Звертаємося з гарячим закликом до всіх українців на всьому континенті Північної Америки:

У ЦЕЙ СВЯТОЧНИЙ ЧАС РІЗДВА ХРИСТОВОГО ЗЛОЖІТЬ СВІЙ ДАТОК-КОЛЯДУ НА ФОНД ОПІКИ НАД ПЕРЕСЛІДУВАНИМИ І ВИСЕЛЕНИМИ УКРАЇНЦЯМИ!

Пожертви просимо слати на адреси:
в ЗСА:
United Ukrainian American Relief Committee
1323 W. Lindley Avenue
Philadelphia, Pa., 19141
Telephone: GL 5-3774

в Канаді:
Ukrainian Canadian Social Services of Canada
2445-A Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P7
Telephone: 763-4982

Пожертви можна відрахувати від податку.

Бажаємо всім українцям доброї волі Веселих Свят Різдва Христового і Щасливого Нового Року

У грудні 1976

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет
Суспільна Служба Українців Канади,
Канадійська Українська Іміграційна Служба

ВАСИЛЬ ФЕДОРЕНКО, ГОЛОДУЄ ПОНАД ОДИН РІК, СЕРГІЄНКО ВМИРАЄ В ТЮРМІ

Ню Йорк. — Комітет оборони совєтських політичних в'язнів інформує:

Голодівка українського політичного в'язня Василя Федоренка, яка почалася 10 грудня 1975 р., продовжується. Остання вістка з Володимирської тюрми, датована 16 грудня ц. р. є, що Федоренко намірений продовжувати голодівку, вимагаючи перевірки його вироку та звільнення з огляду на те, що його незаконно ув'язнено. Голодівка Василя Федоренка є одна із найдовшетривалих голодівок у совєтській тюрмі.

Василь Федроенко народився 1928 р. на Чернігівщині. Має початкову освіту. Перший раз був засуджений за статтею 58-8 КК РСФСР і ув'язнений у Володимирській тюрмі. На знак протесту проти незаконного засуду, Федоренко проголосив голодівку і голодував 282 дні. Його перевезли до Мордовії. Звільнений 1966 року. Другий раз арештований 1967 р. і звільнений восени 1972 р. Працював у Херсоні слюсарем.

2 квітня 1974 р. і 12 травня 1974 р. Федоренко післав заяви до Президії Верховної Ради СССР і Міністерства з о в нішніх справ про відмову від совєтського громадянства і прохання про дозвіл на виїзд закордон. Відповіді не було. В. Федоренко перейшов кордон 16 вересня 1974 р. в районі міста Чоп. У ЧССР його зловили і того самого дня передали совєтським властям. Судив його в березні 1975 р. Ужгородський обласний суд закрито. Його засудили на 15 років позбавлення волі (в тому 5 років тюрми особливого режиму). Під час суду, Федоренко виголосив слово, де між іншим, було сказано:

„Ми український народ, повинні боротися за наші права, за осягнення статусу незалежної держави і за визнання наших національних прав. Тільки в такому випадку український народ зможе осягнути свободу і незалежність''.

Як відомо з попередніх повідомлень, український політичний в'язень Олександер Сергієнко, засуджений на сім років таборів і три роки заслання, хворий на туберкульозу, перебуває у Володимирській тюрмі. Згідно з останньою вісткою з Володимирської тюрми, його стан погіршився і Сергієнко вмирає в тюрмі.

З СССР продісталися нові вістки про поселення репресій над українськими політв'язнями і про нові акти самооборони в'язнів. 10 грудня 1975 р. відмовилися від совєтського громадянства слідуючі політичні в'язні і просили громадянства в країнах побіч їхніх імен: Д. Басараб (ЗСА), Д. Верхоляк (Канада), Д. Демидів (Франція), І. Калинець (невідомо де), В. Марченко (невідомо де), М. Мотрюк (Франція), В. Підгородецький (Китайська Народна Республіка), Є. Пронюк (Голляндія), І. Світличний (ООН), С. Сорока (Англія), Шовковий (Голляндія), С. Мамчур (Ватикан).

На 36 таборовому пункті в Пермі знаходиться українець — Юрій Володимирович Дзюба, 1950 р. народження, проживав у Харкові, з незакінченою вищою освітою. В 1971 р. Дзюба подався до Харківського ОВІРУ із заявою про зрікання громадянства і проханням на виїзд до ЗСА. Дзюба заплатив 500 рублів в ОВІР. 20 серпня 1973 р. його арештували і обвинувачували в антисовєтській агітації та пропаганді. Слідство тривало 9 місяців, під час якого Дзюбу три рази возили на психіятричну екс

(Закінчення на стор. 6-ій)

КАРТЕР НАЙМЕНУВАВ СЕКРЕТАРЯ ОБОРОНИ І ДВОХ ІНШИХ ЧЛЕНІВ КАБІНЕТУ

Новонайменовані члени уряду новообраного президента Картера. На фото [зліва]: Гарольд Бравн, Рей Маршал і Патриша Робертс Гарріс.

Плейнс, Джорджія. — У вівторок, 21-го грудня, новообраний президент Джіммі Картер найменував д-ра Гарольда Бравна, президента Каліфорнійського Інституту Технології і колишнього секретаря військового летунства, на пост секретаря оборони, а негритянку Патришу Робертс Гарріс з Вашінгтону, адвоката по професії, яка була амбасадором ЗСА до Люксембургу, на секретаря мешканевих справ і міського розвитку. На секретаря праці Картер обрав д-ра Рея Маршала, професора економіки в Університеті Тексасу та спеціяліста в ділянці безробіття серед расових і національних меншин.

Того самого дня Джіммі Картер повідомив, що ще перед Різдвом призначить останнього члена свого кабінету, секретаря здоров'я, освіти і суспільної опіки. Достовірні джерела твердять, що на цей пост буде найменований вашінгтонський адвокат Джозеф Каліфано, колишній дорадник президента Джонсона для внутрішніх справ. Думають, що Картер також найменує колишнього секретаря оборони Джеймса Шлесінджера на директора Федеральної Енергетичної Адміністрації, або на дорадника Білого Дому для енергетичних справ, а відтак, коли буде створений новий Департамент енергії, то Шлесінджер стане його першим секретарем. Також передбачують, що Джіммі Картер найменує Теодора Соренсена, колишнього спеціяльного дорадника президента Джона Ф. Кеннеді, на директора Центральної Розвідчої Агенції (Сі-Ай-Ей).

Під час пресконференції, на якій Картер найменував трьох нових членів кабінету, він ще раз повторив, що плянує зменшити оборонний бюджет на 5-7 більйонів долярів, але підкреслив, що це зменшення не послабить оборонної спроможности ЗСА, бо 5-7 більйонів долярів будуть заощаджені тим, що будуть зліквідовані „перестарілі і непотрібні програми''. Подібно висловився новонайменований секретар оборони Бравн, заявляючи, що найважливішим обов'язком уряду є крайова оборона.

Совєтські власті у передріздвяному часі посилюють атеїзм

Москва. — Юнайтед Пресс Інтернешенел інформує, що Комуністична партія у передріздвяному часі заохочує засоби масової інформації до рятування совєтської молоді перед „пастками церкви" — шляхом посиленого атеїзму. Орган Комуністичної партії, газета „Правда" твердить, що населення, мовляв, нарікає на нову „настанову погодження в напрямі релігії" в офіційно атеїстичному Совєтському Союзі. Ця постанова, пише „Правда", виказує „брак зрозуміння, що релігія — це протинаукова ідеологія, яка заставляє віруючих людей провадити пасивний спосіб життя. Метою релігії є скріпити їхні принципи і поведінку не тільки в уже віруючих людей, але й в той же самий час вони пробують втягнути нові душі, зокрема молодь, у пастки церкви". З цього слідує, що уряд в ніякому разі не може послабити атеїстичної роботи.

Стаття в „Правді" не відносилася безпосередньо до Різдвяних Свят, але вона таврувала церковні свята, як нагоду до пиянства і лінивства. Ця ж газета цитує розповідь пенсіонера з Новосибірська, в якій він каже, що совєтська молодь часто ходить до церкви під і навіть бере участь у церковних святкуваннях, замість працювати".

Різдво в Совєтському Союзі є звичайним робочим днем, натомість Новий Рік є святом, яке урочисто обходять, прибираючи ялинку, приймаючи дарунки від „Діда Мороза" та відзначуючи традиції, подібні до тих, які існують у віруючих, а які уряд називає „пастками церкви".

Не зважаючи на спротив уряду до релігії, 25-го грудня практикуючі католики і лютерани в балтійських країнах ходять на різдвяні відправи, а також православні, 7-го січня врочисто обходять Різдво.

Амальрик на вечорі в обороні совєтських політичних в'язнів глузує зі совєтської системи

Ню Йорк (М. Галів.) — Заходами Комітету оборони совєтських політичних в'язнів в п'ятницю, 10 грудня 1976 р., відбувся тут у методистській церкві при 4-ій вулиці 133 вест в Ню Йорку вечір в обороні совєтських політичних в'язнів, а зокрема Миколи Плахотнюка, Семйона Глузмана і Володимира Буковського, на якому головним промовцем був Андрій Амальрик. На залі висіли три головні лозунги. Над президіяльним столом висів напис: „Свобода для всіх совєтських політичних в'язнів". З одного боку був напис: „Свобода для українських політичних в'язнів", а з другого — „Свобода для В. Буковського і В. Мороза". Заля була заповнена інтернаціональною публікою. При вході на залю можна було набути різну літературу про дисидентів і дисидентський рух в СССР.

Вечір відкрила Марія Проскуренко, з'ясувавши його характер й завдання. Марія підкреслила, що сьогоднішнє зібрання має проходити під кутом оборони В. Буковського, М. Плахотнюка і С. Глузмана. Поруч з тим ми хочемо звернути увагу на те, для чого вживається психіятрія в СССР. Ми знаємо і в цьому переконанні, що наша активна оборона тут не залишається безслідно. Про це ми мали нагоду переконатись у випадку із звільненням Леоніда Плюща. Тому ми повинні нашу працю в обороні політичних в'язнів в СССР посилити і знаходити більше прихильників. Ганьбою нашої доби є, що сьогодні психіятрія в СССР стала на услугах КҐБ. Сьогодні в СССР існує три типи психіятричних заведень. Два перші з них є для лікування хворих, а третій тип є призначений для політичних в'язнів, щоб при допомозі хемічних засобів фізично й ментально ламати осіб, які протестують проти переслідування і репресій в СССР. Останньо жертвами цього типу психіятрії стали В. Буковський, М. Плахотнюк, С. Глузман й низка інших. М. Проскуренко підкреслила, що тепер в СССР дисиденти відзначають день прав людини. Ми повинні тут солідаризуватись з ними і показати їм, що вони не є самі, але, що їх ідеї піддержують у вільному світі. Марія представила першого промовця Дейвіда Мекренольдса.

Мекрейнолдс у своєму короткому слові сказав: — Я прийшов сюди, щоб разом з вами запростестувати проти зради основних принципів медицини — психіятрії. Психіятрія є для мирних цілей, для людей, щоб їх лікувати, а в СССР психіятрію вживають для протилежних цілей, щоб людину зламати, зробити її безвольною. Є люди, які того не бачуть і не чують, чи радше не хотять бачити й чути. Вони мовчать і тим самим піддержують це зло. Ми, радикали, не можемо на це дивитись спокійно. Ми повинні голосно говорити, щоб нас було чути понад океани

(Закінчення на стор. 6-ій)

ОН погоджуються на резлюцію щодо питання закладників

Об'єднані Нації, Н. Й. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй в середу, 15-го грудня, погодилася в справі виготовлення міжнародного договору в справі покарання осіб, які під час терористичних акцій беруть закладників, та створила 35-членну комісію, яка має за завдання виготовити проєкт такого договору.

Хоча резолюція пройшла без жадного спротиву, бо вже раніше відбулися позакулісові переговори між країнами заходу і арабськими державами, то ще невідомо, чи майбутній міжнародний договір буде дійсно ефективний.

СССР не визнає свободи преси, намагається обмежити її в світі

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" опублікував у числі з 22-го грудня ц. р. докладне річне звідомлення неурядової організації відомої установи „Фрідом Гавз", яка слідить за свободою преси у світі. Із звідомлення виходить що багато держав або вже повністю контролюють пресу, або збираються це зробити в найближчому майбутньому. Прийняті на ріхних міжнародних конференціях резолюції вказують на маніпуляцію пресою урядами поодиноких держав і на тенденцію обмежувати свободу преси. Деякі держави роблять це для того, щоб стимулювати державну економіку, бо вважають, що промовчування поганих вісток перед суспільством і публікування добрих спричинюється до піднесення загальної моралі народу. Леонард Р. Сусман, екзекутивний директор „Фрідом Гавзу", пише у вступі до річного звідомлення, що ще „заскоро говорити чи рік 1977-ий буде роком переломовим і некорисним для вільної преси та початком контролі в багатьох країн пресових компаній".

Найбільш контроверсійною пропозицією у цій ділянці є совєтська резолюція на конференції ЮНЕСКО в Найробі, Кенія, в листопаді ц. р., яка каже, що „держава є відповідальна за міжнародні відносини, а рівночасно за поширення вісток пресою". Цю резолюцію інтерпретовано у вільному світі, як намагання Совєтського Союзу добитися морального визнання організацією Об'єднаних Націй, частино якої є ЮНЕСКО, існуючої в СССР контролі преси. Резолюція покищо не була прийнята, але совєтські делегати заповіли, що вони знову ставитимуть її на порядок дня на черговій генеральній конференції ЮНЕСКО. В звідомленні „Фрідом Гавз" відмічається, що тільки 19,6 відсотків населення світу живе в країнах, які мають повну свободу преси і яких можна назвати вповні свобідними країнами. Це найнижчий відсоток від часу, коли ця установа почала займатися студіям свободи в 1972 р. „Вільні люди" — 790 мільйонів живуть в 42-ох країнах і 19-ох територіях. 43,9 відсотків населення світу живуть в країнах де немає свободи. Їх є 1,766 мільйонів і вони живуть у 68-их країнах. 1,465 мільйонів людей (36,4 відсотки) живуть у державах з напіввільними системами. Звідомлення „Фрідом Гавзу" містить також карту світу з розподілом на „вільні", „пiввільні— і „невільні" території та список держав з тим розподілом. Між невільними названо Совєтський Союз та всі інші комуністичні і ряд інших країн. Між вільними країнами є в першу чергу З'єднані Стейти Америки і Канади.

В Україні заставляють вивчати біографію Брежнєва

Київська „Молодь України" інформує в числі з 11-го грудня ц. р., що видавництво політичної літератури випустило „масовим тиражем" біографічний нарис п. з. „Леонід Ілліч Брежнєв", який масово поширюється в Україні. У книзі розкривається „багатогранна діяльність генерального секретаря ЦК КПСС Л. І. Брежнєва, ввесь життьовий шлях якого є прикладом беззавітного служіння соціялістичній Батьківщині, справі миру і комунізму''. Побіч життєпису, у книзі поміщено перелік політичної діяльности совєтського ватажка, бо, мовляв, „ім'я товариша Л. І. Брежнєва для комуністів, для сотень-мільйонів людей усіх континентів стало уосібленням ленінської принциповості, послідовного інтернаціоналізму, самовідданої боротьби за мир і соціяльний проґрес".

ПРОПУЩЕНО АВТОРА

У вчорашньому виданні „*Свободи*" на 2-ій сторінці була надрукована авторська стаття: „Рік етнічности". На жаль, при оформлюванні сторінки ім'я автора помилково пропущено. Статтю написав д-р Василь Тершаковець, співредактор „Свободи".

Молодь перебрала провід Пластової Станиці в Ню Йорку

Ню Йорк (ОК). В неділю, 12-го грудня ц. р. тут відбулися Звичайні Загальні Збори Пластової Станиці. У 28-ий рік існування цієї найбільшої в ЗСА Пластової Станиці, що сьогодні нараховує понад 600 пластунів і пластунок, її провід перебрала на черговий рік пластунка сеньйорка Ірина Куровицька. Пл. сен. І. Куровицька від довшого часу активна у проводі цієї станиці, як теж відома серед української громади зі своєї діяльности у різних виявах українського життя, зокрема в рамках Об'єднаного Комітету, сповняючи тепер функції заступника голови.

У склад новообраної Станичної Старшини увійшли крім цього: Р. Яцушко, Б. Кузишин, і О. Кебало як три заступники, В. Дорожинська і М. Голюка як писарі, О. Козак — кошова пластунок, та референти: В. Сафіян, О. Кузьмович, Х. Роговська, Л. Дума, Д. Сушків, Г. Рогожа, Р. Соробей, М. Гнатківська, Б. Гошовський, Е. Гойдиш, А. Юзенів, С. Косович. Крім цього з уряду увійшли у склад Станичної Старшини В. Сосяк, Х. Роговська і Р. Юзенів, голова Кружка Пластприяту пані Ірина Цегельська і голова Фундації Пластового Дому В. Вишневський. Станичну Раду очолив — ст. пл. Андрій Ластовецький і члени: пл. сен. В. Корнага, Д. Бойдуник, Б. Михайлів і ст. пл. О. Мотиль.

Треба підкреслити, що провід Пласту в Ню Йорку перебрали молоді пластуни і пластунки майже в 100% вже вихованки цієї Пластової Станиці від своїх наймолодших років. Зокрема відрадним явищем є охота до співпраці і несення відповідальности за таку важливу ділянку серед старшого пластунства, що в числі 12 осіб увійшли до Станичної Старшини.

Тут прикладом став уступаючий після трьох років праці станичний ст. пл. Андрій Ластовецький, який був душею Станиці та віддавав її увесь свій час і сили. Це підкреслив зокрема голова Станичної Ради пл. сен. П. Дорожинський, висловлюючи йому признання за пророблену працю.

На Зборах був присутній як гість голова Крайової Старшини в Німеччині пл. сен. І. Зубенко, який у своєму привіті представив працю Українського Пласту в Німеччині, підкреслюючи успіхи останніх років особливо в об'єднанні усіх пластунів в Европі. Від Крайової Пластової Старшини в ЗСА збори вітав заступник голови пл. сен. І. Сохан.

Важливість Пластової Станиці в Ню Йорку, як твердині української молоді в цій метрополії, розуміють не лише пластуни але і члени українсжкої громади. доказом цього княжий дар на виховні потреби цієї станиці у сумі 10.000 дол., що їх записав у своєму завіщанні дідусь четверо пластунів сл. п. Т. Ярема, член відомої активної пластової родини пл. сен. Ігоря Декайла. Про цей зворушливий дар звітував у своєму заключному слові уступаючий станичний ст. пл. А. Ластовецький, дякуючи пл. сен. І. Декайлові за його співучасть у цьому дарі.

Зборами проводив пл.сен. В. Сосяк, секретарювалр пл. сен. Марта Боровик і ст. пл. Х. Білянська, а праці Номінаційної комісії очолив пл. сен. Володимир Корнага.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Рішальний виклик: Патріярх!

В останніх днях, точніше 14-го грудня, деякі американські газети надрукували повідомлення пресового агентства Ассосіейтед Пресс з Ватикану про те, що Папа Павло УІ під час авдієнції в нього Блаженнішого Патріярха Йосифа і шістьох неназваних в повідомленні Владик Української Католицької Церкви ще раз потвердив свою відмову признати Блаженнішому Отцеві Йосифові титул патріярха та визнати Український Католицький Патріярхат із владою — як сказано в повідомленні—над шістьма мільйонами українців католиків в Україні та над майже двома мільйонами українців католиків на Заході. За причину цієї чергової відмови подано всілякі внутрішні і зовнішні ,,обставини'', про які в повідомленні сказано тільки загально. Проте, це справи не зміняє. У зв'язку з цим можемо повторити те становище, яке в цій справі з'ясоване у виданій Українським Народним Союзом ще в 1966-му році, отже точно десять років тому, книжці редактора ,,Свободи'' ,,Маємо Кардинала'' та в якій дослівно сказано:

,,...Патріярхальне організаційне завершення Української Католицької Церкви має вітальне значення не тільки з чисто церковного погляду, але і в комплексі змагання до національно-державного передрішення і самобутности українського народу. Так його і треба трактувати. Підкреслюємо це, бо тут і там у нас можна почути, що актуалізація цієї справи може викликати всілякі комплікації чи то для Ватикану, чи для будь-кого іншого. Це не може служити за аргумент. Усі наші змагання викликають для когось комплікації — не тільки для наших ворогів, але і для наших приятелів. Чи ми мали б на це зважити і до цього достосовуватись? В жадному разі! Наші бо ,,комплікації'' для них у хвилевій коньюнктурі є нічим у порівнянні з неволею, в якій перебуває наш народ...''

Минулих від того часу повних десять років виправдали цитовані слова щодо ,,комплікацій'', додавши до них ще й деякі наші внутрішні, але не цілком виправдали рекомендацію, щоб ми на ці комплікації не зважали і до них не достосовувались, бо вони в хвилевій коньюнктурі ,,є нічим у порівнянні з неволею, в якій перебуває наш народ!'' Очевидно, що багато, навіть дуже багато дечого в цій справі зроблено, зокрема завдяки зорганізованому патріярхальному рухові мирян та поодиноких Владик і частини духовенства, але це напевно ще далеко не все те, що можна і треба зробити, щоб дійти до цієї вітальної для нас і нашого народу та наших змагань межової в цих змаганнях мети. Очевидно, що в дотеперішніх акціях за Патріярхат були пороблені також і всілякі помилки, які могли в більшій чи меншій мірі заважити на розвитку справи. Проте, ,,помилятись є людським'', і мудрі люди, визнавши ці помилки, можуть і з них дечого навчитись.

Коли ж мова про помилки в наших змаганнях за Патріярхат, то основну з них можна писати вже тільки в ,,лапках''. Помилка бо може трапитися тільки раз, чи два, але коли вона — можна б сказати — вічно повторюється, то це вже не є ніяка помилка. Говорячи про цю ,,помилку'' в справі Патріярхату, можна б її окреслити парафразою слів, що їх приписують гетьманові Мазепі: ,,Всі покою (патріярхату) щире прагнуть, та не в один гуж всі тягнуть''.

Проте, було б також помилкою і зайвою витратою часу бовтатись в минулому та продовжувати взаємні обвинувачення чи виправдання. Перед нами бо тепер справа Патріярхату є таки справді рішальним викликом і від нас у першу чергу залежатиме, чи і наскільки ми зуміємо дати собі раду з цим викликом.

В теперішніх обставинах виразно зарисовуються деякі конкретні можливості.

Першою і головною з них є визнання Патріярхату ,,де факто''.

Останні вісті про ,,Українські Дні'' в Римі, наради наших Владик та їх авдієнція в Папи, як і твердження учасника цієї авдієнції, що Папа Павло, відмовляючись дальше від визнання Патріярхату ПУКЦеркви, постійно додавав, що ,,на жаль'' не може цього вчинити в ,,теперішньому часі'', підсказують нам, що визнання нами самими Патріярхату ,,де факто'' матиме рішальне значення для визнання його також Ватиканом ,,де юре''.

Різдвяні Свята, без уваги на те, хто за яким календарем їх святкує, дають нам додаткову нагоду заманіфестувати це наше рішення масовою участю в Богослуженнях та чинним потвердженням нашої відданости нашій Помісній Церкві та її незрівняним своєю красою і зворушливістю традиціям.

Я. Гайвас

ЯК ЗБЕРІГАТИ НАЦІОНАЛЬНУ ОКРЕМІШНІСТЬ В ДІЯСПОРІ?

Українець з Аргентини, Михайло Василик, висловив цілий ряд актуальних і цікавих думок на сторінках листопадового числа журналу ,,Сучасність'' до проблем збереження нашої національної окремішности у світі, тобто, до найбільше підставовної проблеми нашого життя. Висловив він ці думки, як каже він, ,,з аргентинської перспективи''. Тим часом, коли ми запізнаємося з ними докладніше, проаналізуємо їх і порівняємо з ,,перспективами'' інших країн нашого поселення, виявиться, що хоч вони писані з аргентинської перспективи, то вони в неменшій мірі стосуються та дійсні і в інших країнах нашого поселення.

І це є перше, одне з найбільш важливих і фундаментальних стверджень, один з тих фактів, що робить з нас щось ціле в світі. Де ми не були б, на яких континентах і в яких умовах ми не жили б, ті самі, або подібні у нас закони нашого існування і розвитку, чи нашого загину-асиміляції.

М. Василик виходить зі закону, який деяким нашим лібералам не подобається, що ,,людина для всестороннього розвитку конче потребує суспільства''. І то суспільства в подвійному вимірі, як формулює він:

а) повного — громади, провінції, держави;

б) неповного — товариства, організації, асоціяції, клюби.

Наведений ним закон зумовляє, що одиниця може тільки в своїй національній групі, через участь у груповому житті зберегти атрибути своєї національної відмінности. Залишена сам-на-сам з іншою соціяльною групою, вона такої змоги не має, хіба тільки на короткий протяг часу. І додаймо, тоді коли її культурний рівень настільки відмінний (нижчий або вищий) від рівня оточення, що творить сильний бар'єр для денаціоналізації і асиміляції.

Цей закон між іншим був однією з передумов більшої відпорности проти асиміляції ранішої української еміграції, як це має місце тепер. Наголосити цей факт сьогодні особливо актуально, бо новіша еміграція, а особливо молоде покоління, культурно так наближені до свого неукраїнського оточення, що асиміляція, якщо їй не поставити свідомих бар'єрів, проходить майже невідчутно.

Визначуючи атрибути національної відмінности, а тим самим засоби для збереження тієї відмінности, М. Василик обмежується тільки до, скажім, пасивних: мови, матеріяльної й побутової культури, духової культури (релігії, літератури, науки, музики) світогляду і свідомости відмінности та бажання цю відмінність зберегти. Зовсім залишає він поза своєю увагою активні атрибути національної відмінности. А нині є окремі, поза даним суспільством, у якому нам довелося жити, цілі та окремі акції для реалізації тих цілей. І саме ці активні атрибути є не лише найсильнішою остоєю національної окремішности, але і найкращим засобом для її утривалення і розвитку.

Щоб будь-яка національна група зберегла себе протягом довшого часу, найкращим засобом для цього є її групова, інша як її оточення, активність. Ця активність не обмежується до якоїсь однієї ділянки, або обіймає їх усі, там де проявляється життя такої групи. Українська громадськість діяспори саме в цьому відношенні має майже досконалі засоби.

Без огляду на те, чи ми себе називаємо політичною еміграцією, чи ні, чи ми збираємося бути амбасадорами української справи, чи ні, ми силою своєї свідомости, цілої своєї постави й свого життєвого досвіду, як національна група у світі, відмінна від інших, висуваємо такі цілі й переводимо такі акції для їхнього здійснення, що тим ми таки найповніше відрізнені від нашого оточення. А це значить, що, коли нам удасться ті цілі плекати тривало, безперебійно й так само безперебійно й активно їх маніфестувати і намагатися реалізувати, до них змагаючи, — ми матимемо до свого розпорядження один з вирішних засобів збереження національної окремішности в світі.

Особливим нашим щастям є те, що ті наші цілі й акції, які ведуть до них, обіймають в однаковій мірі обидві головні площини людського життя: духово-культурну й суспільно-політичну. Наша мета — зберегти духово-культурну окремішність і особливість українського народу — є фактично маніфестацією на українському відтинку загально-світового, в нашій добі домінуючого, національного принципу. Тільки що в світлі той принцип є настільки загально прийнятий і загально-респектований, що поодинокі суспільства не мають потреби висувати його так настирливо і так всіми засобами за нього змагатися, як це робимо ми. В нас це є, бо ми, — як частина українського народу, — загрожені в своїй духово-культурній субстанції і в суспільно-політичній структурі з боку імперіялістичної Москви і большевицької системи.

Тому в углі всіх наших міркувань і заходів мусить бути це, таке просте і виразне ствердження: тільки наші окремі цілі і наші акції для осягнення тих цілей зможуть тривало зберегти нас у діяспорі! Мова, культура, релігія, наука, звичаї, обичаї і все інше — це грунт; акції, вирослі на ньому, спрямовані на осягнення визначених нами цілей — це самий струм життя. Не будь їх — тоді ми зможемо денаціоналізаційні й асиміляційні процеси тільки, — як каже М. Василик, — ,,досить успішно зупинити, або хоча б сповільнити...'' А нам, як відомо, цього замало. Ми бо хочемо жити, тривати з роду в рід, з покоління в покоління. І всі наші пошуки й розв'язки йдуть саме в тому напрямі.

Вийшовши з обмежених преміс, М. Василик доходить і обмежених заключень і висновків. Обговорюючи ,,можливості і перспективи... в боротьбі проти асиміляції'', він бачить два підходи: принциповий і реалістичний. Але в його обмеженому схопленні цілої проблеми принциповий підхід — ,,тільки приспішує асиміляцію'', реалістичний — ,,до деякої міри шкідливий...'' і взагалі його ,,стосування у практиці доволі складне, складніше від стосування принципового підходу''. Значить, обидва підходи незадовільні, бо побудовані на статичних премісах, а не на активному, динамічному трактуванні цілої проблематики.

Зв'язаний путами власних основних положень, М. Василик логічно доходить до трагічного у своєму звучанні твердження:

,,Врешті, найважливіше: за всіх умов не допускати, щоб до українських згромаджень належали як рівноправні члени особи неукраїнського походження, спеціяльно у згромадженнях культурно-розвагового чи навіть і професійного характеру, тому що це доводить до затрати найважливішого атрибуту: почуття відмінности від населення, серед якого живе людина українського походження''.

Очевидно, що цей обруч самозамкнення для самозбереження зовсім відпадає, коли ми ставими наголос і шукаємо розв'язки в акції, в життєвій динаміці. Тоді, як всяка активність, це притягатиме зовсім природно до ,,наших згромаджень'' ,,особи неукраїнського походження'', які більшою, чи меншою мірою асимілюватимуться до нас. І це є єдина дорога до утривалення нашого, як національної групи, життя і існування в діяспорі.

До тих міркувань накінець слід додати ще одне, на сьогодні вийнятково актуальне, та ще й до того з різних боків оспорюване: суспільствознавство не знає кращих і ефективніших засобів для афірмації існування, а ще більше для розвитку всіх суспільних формацій, як масові прагнення та масові вияви тих прагнень у масових виступах. Без масових виступів немає маси, тобто немає громадськости, суспільства. Є тільки застигаюча, постійно поменшувана соціяльно-духова формація, якої кінець є питанням часу.

Степан Куропась

ДО ТРЕТЬОГО З'ЇЗДУ СЕНЬЙОРІВ УНСОЮЗУ

Час минає. Новий Рік за плечима і треба приготуватися до нового З'їзду Сеньйорів. Треба виконати резолюції останнього з'їзду, а вони кажуть, між іншим: вибрати З'їздовий комітет і започаткувати організацію сеньйорів УНСоюзу.

Це вже зроблено — є З'їздовий комітет для допомоги Комісії УНСоюзу для старших ; вже є Організація Сеньйорів на терені ЗСА і Канади. Вона невелика, неповна, не має свого Статуту, який треба підготовити і схвалити на Третьому З'їзді.

Зв'язок з екзекутивою та Комісією Головного Уряду УНС наладнаний, звернення до ,,Свободи'' і екзекутиви, передбачене З'їздом в точці 4 резолюцій, треба виконати. Комісія УНСоюзу зробить своє, З'їздовий комітет на Сході Америки теж не дармує. Що ж дальше робити? Треба будувати ,,Силу Сеньйорів'', а в парі з тим ,,Силу внуків і правнуків''. Є доказаним фактом у статистиці УНСоюзу, що американське покоління можуть краще притягнути в члени УНСоюзу їх бабці і діди. Притягнути, — то значить вписати їх у члени і платити за них вкладки та сподіватися, що вони колись самі будуть за себе платити. Сподіватися, бо будуть і такі, що з відходом дідів виберуть ,,кеш сурендер'', але напевно більше половини з них лишиться, бо зрозуміє вагу обезпечення, вагу Союзівки, українського товариства і т. п. Я маю 5 внуків і за них плачу від народження, і я думаю, що це добра витрата гроша й інвестиція! Бо що поможуть статті про те, що наша молодь пропадає, що українські подружжя у великій більшості є мішані?! Треба тому зарадити, бо серця не навчити. Треба те серце спрямувати у відповідне русло. Приємно бачити знімки наших дітей у ,,Свободі'' чи ,,Америці'', що стають членами Союзів.

Отже, Союзи будуть користати, бо, відома річ, що членство у всіх 4-ох наших Союзах зменшується. Треба тому зарадити практично і ефективно. Сама резолюція, що, мовляв, ,,треба надолужити всіх сил для зросту УНСоюзу'', є голословна фраза.

До мене, як до голови Комісії Сеньйорів УНСоюзу, надходять листи від наших членів, що робити, до кого звертатися? Треба читати ,,Свободу'' і там все будуть свіжі інформації. В числі з 16-го листопада подані резолюції і адреса ,,Самопомочі'': 98 Друга евеню, Ню Йорк, Н. Й., 10003, — де урядує Євстахій Манацький, секретар З'їздового комітету. Раз на місяць члени Комісії УНСоюзу чи члени З'їздового комітету будуть давати Комунікати у ,,Свободу'', згідно з ухвалою минулого З'їзду.

Звичайно, уряди не мають ще доброго апарату для полагоджування справ сеньйорів, тому Головна Канцелярія, а навіть Союзівка допомагає. Найближчим завданням є устійнити час 3-го З'їзду і подбати про розбудову т. зв. ,,клюбів сеньйорів''. Про того роду клюби мають подбати самі сеньйори, як це сталося в Чікаго. Для тієї справи не треба організаційного референта, бо це коштовна справа, а поїздок в терен нема потреби робити. Як сеньйори захочуть мати свій клюб, вони його будуть мати. З'їзд 1977-го року буде вже з'їздом клюбів і його членів, з чого постане Об'єднання Клюбів.

Для сеньйорів, що володіють добре або краще англійською мовою, будуть комунікати в ,,Українському Тижневику'' в т. зв. Кутку Сеньйора, що його веде пані Марія Бурбелла, яка досі бездоганно нотувала справи сеньйорів у своїх репортажах.

В листах до мене є пропозиції, щоби з'їзди сеньйорів мали більше розвагових справ, чим зборів і дискусій. З'їзд рішає: якщо не буде вже про що говорити і обіцяний Дім Сеньйорів на Союзівці стане дійсністю, то тоді — хай буде по-вашому. Але доки цього нема, треба пригадувати власть імущим про потребу, від якої тікати не можна, від якої навіть уряд ЗСА не може втекти. Кінцевий мій апель — пишіть до ,,Свободи'' про нові чи старі думки, розвивайте дискусію. Добре було би знайти українського лікаря, який би з медичного боку оформлював справи і потреби сеньйорів. На останньому З'їзді Сеньйорів була присутня д-р Галина Носковська-Гірняк, вона напевно буде у тому ділі допоміжною.

Окружні Комітети УНСоюзу повинні теж до своєї програми включити справи союзових сеньйорів.

Зірка Дерлиця

ПРО ВАРТІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Мене просили дещо оповісти про навчання українознавства в Академії св. Юра. Поки я до того дійду, я б хотіла з вами поділитися своїми поглядами про вартість знання української мови в американському світі і про значення Академії св. Юра в українському суспільстві.

Я почну з дуже практичної точки. Коледжі звичайно вимагають, щоби студенти брали чотири курси, або два роки чужої мови. Градуант Академії, який не має зацікавлення до вивчення мов в коледжі, може скористати зі знання української мови тим, що йому причислять два роки чужої мови в заміну за чотири роки української в Академії св. Юра. Цим він задоволить вимоги коледжу і звільнить себе з додаткових мовних курсів, заощадить собі час і працю, а батькам гроші. Багато з наших ґрадуантів так скористало з чотирирічного навчання української мови в Академії. Я це тут згадую, бо хочу довести, що знання української мови цениться в американському світі тоді, коли недооцінюється в українському світі.

Існує ще одна практична сторона доброго знання української мови. Студент, який розуміє граматику української мови, легко зрозуміє граматику будь-яких інших мов і легко їх навчиться.

В Америці тепер існує загальний напрям цінити своє етнічне походження і пишатися здобутками своїх предків. Це віддзеркалюється в тому, що коледжі й університети дають різні курси, щоб задовольнити бажання різних етнічних груп, з яких складається американське суспільство. Так постали курси української мови при Нюйоркському університеті, Гантер коледжі та інших вищих школах.

Я викладаю початковий курс української мови при Нюйоркському університеті і можу дещо оповісти про студентів, які його беруть. Це є в більшості третє, друге, а навіть перше покоління українців-емігрантів. Вони мені оповідають, як то батьки (родичі) старалися їх вчити української мови, коли вони були ще дітьми. Але тому, що вдома української мови не вживалося, їм не хотілося її вивчати, бо це їм здавалося втратою часу. Тепер їм жаль, що батьки не подбали про те, щоб вони навчилися української мови. Ті студенти нічого не знають про українську культуру, крім кухонної, і тепер з великим завзяттям беруться до праці на моєму курсі. Вони приїжджають на лекції з далеких місцевостей, часами подорожуючи аж півтори години в одну сторону, щоб користати з цього курсу, який дає їм змогу навчитися про історію, культуру і мову своїх предків. Одна студентка навіть часом привозила своїх двоє малих дітей, які бавилися в кутку кляси під час лекцій, бо мама не хотіла пропустити науки, а не мала з ким дітей дома лишити. Ті дорослі студенти цінять свою українську спадщину і тепер жертвують енергією, часом і грішми, щоб про неї навчитися.

Батьки мають обов'язок навчити дітей про культуру свого народу, інакше вони крадуть від дітей їхню спадщину української культури. Тому, що батьки переважно працюють, їм тяжко цей обов'язок виконати. Крім цього вони самі добре не знають мови, історії, географії чи загальної культури, або не мають доброго підходу до навчання своїх дітей, особливо в юному віці, і тому батьки повинні передати цю відповідальність українській цілоденній школі. Я ще тут додам, що юність є такий вік, коли діти відкидають традиції, яких додержуються їхні батьки, бо хочуть наново відкрити для себе світ. В цьому віці менше від усього їх цікавить українська мова чи культура. Без примусу вони не будуть її вивчати і забудуть навіть те, що вони в народній школі навчилися. Тільки послідовна щоденна дисципліна школи змусить їх вчитися українознавства.

Деякі батьки думають, що тому, що їхня дитина ходить до Пласту чи до СУМ'у, то, на їхню думку, вона там навчиться всього, що їй треба знати про українську культуру. Я не перечу, що вона чогось там навчиться, але це далеко від того, що вона повинна би знати, бо годі, щоб вона в одному дні навчання сприйняла стільки, що вона може сприйняти на протязі п'ятьох днів. Тут треба систематичної щоденної науки, п'ять годин в тижні, включно із завданнями та іспитами. Це може дати дитині тільки Академія св. Юра. Це не досить, як деякі батьки помилково думають, що знання українознавства кінчається на вмінні по-українському розмовляти. Учень і студент мусить бути свідомий своєї культурної спадщини.

Коли українська молодь закінчить середню школу і піде в життя, американці відразу пізнають по їхніх іменах та прізвищах, що вони належать до якоїсь етнічної групи. Вони із зацікавленням будуть розпитувати про їхню культуру і здобутки їхнього народу.

(Закінчення на стор. 6-ій)

Іванна Савицька

ОЙ, КОЛЯДОЧКО МОЯ...

Інтерв'ю було коротке: ім'я, адреса, вік, прізвища двох ручителів і гостра заборона курити. Це все.

— Ах, ще маленьке питання: співаєте? Знаєте коляди?

Мене вписали на листу шпитальних добровольців, які проводять Свят - Вечір і Різдво із самітними, хворими людьми.

Декому попалася кухня, декому — розвоження харчів, продаж журналів і газет тощо. Мені доручили розважати хворих розмовою, заступати самітним рідню, відвідувати забутих і бездомних.

Яке нелегке доручення...

Зодягнена в синю уніформу (блю енджел) із списком поверхів і кімнат, я готувалася до відвідин у великому шпиталі Сю Йорку, в безкраїх лябіринтах якого легко було загубитися.

Різдвяний настрій відбивався тут довкола блиском штучних ялинок, шелестом кольорових стрічок і дзвіночків, що звисали вздовж коридорів сливе із всіх одвірків. Великий гомінкий телевізор у прийомній кімнаті безперебійно працював, і брязкіт святочних ,,Джінґел Беллс'' втискався до кімнат тих, що з тугою чекали Різдва, і тих, — що воліли його не діждати.

Першою хворою на списку була Вероніка Новак. Бабусенька глянула на мене щасливим поглядом людини, очі якої чекали когось рідного, когось безмежно дорогого...

— То ти Аньєлю, ти, дитино моя. Приїхала може підводою, чи прийшла з Кракова пішки?

Не чекаючи моїх слів, бабуся продовжувала доброю польською мовою:

— А там на Плянтах, цвітуть рожеві азалії, якраз на саме Різдво. Ой, Аньєлю, а де ж твої коси поділися, де ж твої коси?

Голос бабусі увірвався і, взявши мене за руку примкнула змучені очі.

Була я їй дочкою чи сестрою, — не знаю, і питати не було потреби. Старенька гейби дрімала. По кімнатах розвозили вечерю, проте, до бабусі ніхто не спішився з почастунком. Бабусині Свят - вечірні страви спливали краплинами прямо до тонюсеньких жил, що синім і майстерним малюнком вкривали висохлу руку.

— А нині Різдво, чи не так? — спитала бабуся, — чи так, Аньєлю?

— Різдво, Різдво, і білий сніг, і відправи в костелі і ,,колєнди''.

— ,,Колєнди в косьцєлє Маткі Боскей'', — прошепотіла бабуся і кволим, мов ниточка голосочком стала тягнути — ,,Буґ сєн родзі''...

Проспівала рядочок і увірвала. Знаючи ще з дитинства цю колядку, я продовжувала співати, та реакції не було.

Прийшла несподівано сестра і мені казала відійти, бо бабуся потребує спокою, хоче спати.

Отак, відбувши перший дижур, я подалася у відвідини до чергової кімнати.

На ліжку в шпитальній сорочці лежав хлопець років може п'ятнадцять. Він зараз же відвернувся від мене до стіни, накрив простиралом вуха і сказав по - німецьки: — Не потребую відвідин, не потребую нікого...

В моїй нотатці стояло таке пояснення:— Ерік, зломана ліва нога, дитина з розбитого дому''.

Починати розмову було важко, і я,присівши на кріслі, сиділа і чекала. Розв'язка прийшла несподівано. Саме принесли вечерю, і Ерік, забувши гнів, простягнув руки за тацою. Був голодний.

— Нарешті те, що я люблю! Індик з горошком і морожене.

Я вийняла з торби дві чоколядки Тоблера і проснула хлопчині.

— Це наша шоколяда, німецька! Де ви її дістали?

— Святий Миколай приніс і питав за кімнатою Еріка. Бери, кушай!

З'ївши смачно вечерю Ерік взявся до ласощів, а потім весело сказав:

— Лист від мами прийшов, а мама повернеться хутко, може навіть із батьком, може навсе. Я знову піду до школи, буду вчитись, знову буду різьбити. Я дуже люблю різьбу. —

— Так, так, ти підеш, Еріку, до школи і будеш вчитись. Всі хлопці вчаться в твоєму віці.

Хлопець нишпорив під подушкою і вийняв маленьке радіо та став біля нього метушитись.

— Німецьких коляд не грають, а шкода, вони гарні, я люблю наші коляди.

— ,,О Таненбавм'' любиш? Хочеш співати ,,Штілє Нахт''?

Ерік похитав головою: ,,Ні, я не хочу співати, краще хай грає радіо, воно від діда, з Франкфурту''.

І справді, сливе із кожної станції неслися радісні коляди, і Ерік, вмостившись на подушці, слухав уважно, слухав мовчки, та раптом мене спитав: ,,А ви чому не святкуєте, чому не вдома, невже не маєте ялинки?''

— Я святкую пізніше, аж у січні, а зараз святкую з тобою, Еріку. У мене аж два Різдва...

Ми слухали в двійку коляд, слухали нашого ,,Щедрика'', і так проминула година не на розмові й розвазі, як було в програмі заплановане.

Прощаючись тепло із Еріком, я забігла на мент до бабусі. Порожня постіль стояла закрита білим гладеньким полотном, а змучена бабусина душа блукала вже по краківських плянтах, шукаючи в час Різдва під снігом рожевий, весняних азалій...

Третім з черги ,,пацієнтом'' був старший збідований мужчина із категорії тих, що їх називають ,,бомами''.

Генрі лежав на ліжку, скулившись тісно обарінком, повернений лицем до дверей. Його попелясте волосся розкинулось вахлярем на подушці, давненько, відай, немите, і навіть шпитальна обслуга не подбала за його охайність хоч би на святочний час. Несправедливий осуд. Генрі привезли вранці з підбитим оком, покровавленим носом, і бавитись з купіллю в навечір'я Різдва справді не було кому.

— ,,Нирс'', Бога ради, рятуйте, поможіть, невже я винен? Трохи забагато напився, вдарив по-п'яному Джека, он там, на ,,Баввері стріт''. Я не хотів, присягаюсь, це був випадок, з якого вийшло нещастя...

Приявність поліциста, що сидів зараз за дверима, мала свою вимову, і я, не знаючи справи, пробувала хоч щось сказати.

— Заспокійтесь, Генрі, не журіться, все закінчиться добре, найдуться свідки і скоро будете на волі.

Генрі мовчазно лежав. З його очей, що горіли терпінням, котилися бурульками сльози й стікали доріжками за обшивку старої сорочки, доріжками - борознами, що різьбили збіджене лице.

Він може і не тямив, що сьогодні навечерія Різдва, велике містерійне Свято, що приносить на землю мир і любов і братолюбіє.

В ім'я отого братолюбія Генрі обняв би певно важко пораненого друга, просив би прощення. Просити було запізно, друг не жив.

За вікном, обрамованим сіткою, гойдались - блимали зорі, горіли крізь скло теплом і любов'ю і прощенням, та Генрі того не чув Він плакав, мов дитина, не від ран, і не від свіжих скалічень, а від болю душі, гіршого найглибшої рани.

— Ой, колядочко моя! Кому ж тебе співати.

Слова ,,Нова Радість'' застигали мовчанням на моїх тремтливих устах. Місія колядування і несення різдвяної потіхи зовсім мені не вдалася.

Увійшла в білому сестра.

— Ви що тут робите? Хто вас сюди післав?

— Мені приділили кімнату число 15, ось моя листа із хворими.

— Кімната 115, а не ця. Ви помилилися, пані. Тут дижурує поліцист!

Генрі того не чув. Звернений горілиць був думками далеко, когось у пам'яті шукав, хотів комусь щось сказати, щось у когось просити, благати може в ім'я рожденного Дитяти.

А там, за вікном, обрамованим дротяною сіткою, гойдались на дереві зорі, сповіщали світові мир і любов і братолюбіє, і всім розкаяним — прощення в ім'я Різдва, на що чекав нетерпляче Генрі із ,,Боввері Стріт''.

Різдво, 1975.

ПРОТОКОЛ

НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

яке відбулося в днях 24-го до 28-го травня 1976 р. на Союзівці в Кергонксон, Н. Й.

(4)

Звіт головного секретаря Володимира Сохана

(Продовження)

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ АКТИВНОГО ЧЛЕНСТВА КАНАДИ РОКІВ 1974 і 1975

	Число членів 12. 31. 1974	Число чл. 12. 31. 1975	Прибуток або втрата
Молодь	2,287	2,184	— 103
Дорослі	5,233	5,107	— 126
Акцидентові грамоти	1,416	1,397	— 19
Разом:	8,936	8,688	— 248

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ ЗАГАЛУ ЧЛЕНСТВА КАНАДИ РОКІВ 1974 і 1975

	Число членів 12. 31. 1974	Число чл. 12. 31. 1975	Прибуток або втрата
Молодь	2,441	2,328	— 113
Дорослі	5,561	5,443	— 118
Акцидентові грамоти	1,416	1,397	— 19
Разом:	9,418	9,168	— 250

ПОРІВНЯННЯ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЧЛЕНСТВА КАНАДИ В РОКАХ 1974 і 1975

	Сума забезп. 12. 31. 1974	Сума забезп. 12. 31. 1975	Прибуток, або втрата
Молодь	$ 2,752,000	$ 2,754,000	+ $ 2,000
Дорослі	8,396,450	8,332,250	— 64,200
Акцидентові грамоти	7,080,000	6,985,000	— 95,000
Разом активні члени:	$ 18,228,450	$ 18,071,250	— $157,200
Молодь на випл. забезп. і безпл. продовженні	$ 137,131	$ 126,296	— $ 10,835
Дорослі на випл. забезп. і безпл. продовженні	306,229	348,525	+ 42,296
Разом неактивні члени	$ 443,360	$ 474,821	+ $ 31,461
ЗАГАЛЬНІ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:	$ 18,671,810	$ 18,546,071	— $125,739

СТАН УСІХ ЧЛЕНІВ І ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В КАНАДІ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Кінець року	Число членів	Їх сума забезп.	Перес. сума забезп. члена
1966	8,361	$ 11,287,934	$ 1,410
1967	8,867	13,016,549	1,468
1968	8,954	13,905,209	1,556
1969	9,113	15,075,971	1,654
1970	9,525	16,089,973	1,689
1971	9,366	16,323,895	1,742
1972	9,279	16,659,847	1,795
1973	9,419	17,839,230	1,894
1974	9,418	18,671,810	1,982
1975	9,168	18,546,071	2,022

ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ

ЧИСЛА ДОДАТКОВИХ ГРАМОТ В ДЕП. ДОРОСЛИХ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Кінець року	Число всіх дор. членів	Число додаткових грамот
1966	49,943	4,215
1967	49,712	4,432
1968	49,124	4,585
1969	48,670	4,662
1970	47,432	4,347
1971	45,941	4,069
1972	45,172	4,028
1973	45,512	4,092
1974	45,151	4,101
1975	44,376	4,067

ЧИСЛА ГРАМОТ АКЦИДЕНТОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСНОВНИХ І ДОДАТКОВИХ

Стан з кінця року	Основні грамоти	Додаткові	Разом
1963	282	796	1,078
1964	468	1,257	1,725
1965	646	1,501	2,147
1966	871	1,751	2,623
1967	981	1,956	2,937
1968	1,071	2,149	3,220
1969	1,305	2,329	3,634
1970	1,514	2,549	4,063
1971	1,628	2,728	4,356
1972	1,872	2,955	4,827
1973	2,220	3,324	5.544
1974	2,376	3,533	5,909
1975	2,469	3,586	6,055

ПЕРЕСІЧНИЙ ВІК ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ

(Числа з конвенційних звітів)

31-го грудня 1953 року	41	років
31-го грудня 1957 року	36	років
31-го грудня 1961 року	35.91	років
31-го грудня 1965 року	37.6	років
31-го грудня 1969 року	38.89	років
31-го грудня 1971 року	39.92	років
31-го грудня 1972 року	40.11	років
31-го грудня 1973 року	40.0	років
31-го грудня 1974 року	41.06	років
31-го грудня 1975 року	41.6	років

СМЕРТНІСТЬ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ

(Відсоткові числа, базовані на віку членів та віку грамот)

Рік:	% смертности:
1965	54.4
1966	59.2
1967	58.8
1968	61.4
1969	58.09
1970	54.71
1971	57.22
1972	65.10
1973	52,79
1974	61.03
1975	51.33

ЧЛЕНИ ПЕРЕДПЛАТНИКИ „СВОБОДИ"

Стан з кінця року:	Ціни місячної передплати 65 ц.	50 ц.	30 ц.	Разом усіх передплатників
1965	11,951	374	2,100	14,425
1969	11,218	71	1,629	12,918
1970	10,691	57	1,480	12,228
1971	10,430	47	1,318	11,795
1972	10,257	38	1,159	11,454
1973	10,215	38	1,020	11,273
1974	10,055	31	895	10,981
1975	9,892	[illegible]	799	10,714

ЧИСЛА СПОДІВАНИХ ВИПЛАЧЕНИХ ГРАМОТ НА НАСТУПНИХ П'ЯТЬ РОКІВ

Рік	Виплачені Е грамоти Молоді	Дорослих	Виплачені Р грамоти Молоді	Дорослих	Разом
1976	665	339	307	415	1,726
1977	745	441	450	699	2,335
1978	716	342	349	460	1,867
1979	716	465	509	695	2,385
1980	580	356	363	581	1,880

ЧИСЛА НОВИХ ЧЛЕНІВ В РОКАХ ВІД 1933 ДО 1975 ТА СТАН ЧЛЕНСТВА ЗА КОНВЕНЦІЙНИМИ ЗВІТАМИ

Рік	Число нових чл.	Число всіх чл. з кінцем даного року
1933	2,502	30,314
1934	2,870	
1935	2,161	30,335
1936	3,113	
1937	2,814	
1938	4,492	
1939	5,300	
1940	5,564	38,167
1941	3,859	
1942	3,240	
1943	3,191	
1944	4,085	
1945	2,990	45,720
1946	2,804	
1947	3,306	
1948	4,221	
1949	8,154	56,983
1950	8,710	
1951	7,313	
1952	5,738	
1953	4,682	70,221
1954	3,426	
1955	3.490	
1956	3,343	
1957	4,430	72,438
1958	3,727	
1959	4,998	
1960	3,567	
1961	4,830	81,441
1962	4,093	
1963	4,446	
1964	4,398	
1965	4,890	86,059
1966	4,994	
1967	4,400	
1968	3,872	
1969	5,462	89,107
1970	5,252	89,209
1971	4,036	88,366
1972	4,216	88,213
1973	4.668	89.119
1974	4,005	89,069
1975	3,111	88,112

ОСНОВНІ ФАКТИ СТАТИСТИЧНИХ ТАБЛИЦЬ

В активному членстві втратив УНСоюз за 1975 рік 1,437 членів, в тому 808 в деп. молоді та 775 в деп. дорослих, а число цих втрат зменшив прибуток 146 членів з акцидентовим забезпеченням. Рекордово низьким було число нових членів 3,111, серед яких було теж значно менше льотерійних грамот із виграними однорічними вкладками, та грамот акцидентового забезпечення. До такого малого здобутку нових членів причинилась напевно економічна криза, з якою ми все таки виграли змаг, поборюючи грошові звороти та суспензи. Грошових зворотів було в 1975 році 803, тобто на 57 менше, як у 1974 році, а суспенз було в 1975 році 775, тобто на 52 більше, як у попередньому році.

Найбільш популярною серед нового членства була кляса Р-20, а за нею ішли кляси Е-20 та „даблю" в дорослих і Е-18 в деп. молоді. Термінові грамоти кляс Т-5 і Т-10 ще дальше не находять покупців серед нашого членства, хоч таке термінове забезпечення є дуже популярне в американському комерційному забезпеченні.

В числі нових членів вийшов знову на перше місце стейт Пенсильвенія, а за ним зайняли місця Ню Йорк та Ню Джерзі з вдвоє більшими числами членів, як стейти Огайо та Ілліной, які опинилися на дальших місцях. Провінція Онтаріо зайняла із 215 новими членами шосте місце.

В загальному числі членів втратив УНСоюз за 1975 рік 957 членів, віднотовуючи втрату 590 в деп. молоді, втрату 513 в деп. дорослих і прибуток 146 в акцидентовому забезпеченні. Пересічна сума забезпечення активного і всього членства зросла дальше за звітовий рік. Так само зросла загальна сума забезпечення активного членства на 877,803 дол., та всього членства на 1,441,521 дол. Сума всього забезпечення УНСоюзу, включно з додатковими плянами забезпечення, зросла на 1,716,021 дол. і вона виносила з кінцем 1975 року 156,211,325 дол.

В числі членства за станом з кінця 1975 року веде стейт Пенсильвенія із 18,204 членами, а за ним стоять Ню Йорк та Ню Джерзі. З таблиці членства за осягненим віком можна бачити, що смертність значно зростає серед членів, які осягнули вік 50 і більше років. Тому й наша обережність при забезпечуванні аплікантів у такому віці вповні оправдана.

Канада придбала у звітовому році на половину менше нових членів, як у попередньому. Приблизно таке саме відношення бачимо в сумах забезпечення нових членів. В активному членстві втратила Канада 248 членів, а в загалі членства 250. В Канаді приніс 1975 рік втрату теж в сумах забезпечення так активного, як і всього членства.

Погляд у майбутнє можна відтворити собі, аналізуючи цифри таблиць під таким наголовком. Число додаткових грамот у деп. дорослих зменшилося на 34, тоді коли число всіх дорослих членів зменшилося на 775. Серед власників акцидентових грамот все ще маємо поважне число 3,586 осіб, які мають тільки акцидентове забезпечення. Серед них варто б повести акцію за життьовим забезпеченням, бо тільки життьове забезпечення виплачує посмертне в кожному випадку смерти, від припадку та від недуги. Всі ці власники акцидентових грамот є у віці до 65-го року життя і цим сами потенційні апліканти на життьове забезпечення.

Пересічний вік членства УНС (41.6 р.) зріс на дещо більше, як пів року (точно на 51/100 року), але смертність членства значно зменшилася за звітовий рік, бо із 61.03 впала на 51.33.

Число членів передплатників „Свободи" дальше зменшилося, але різниця на 267 осіб є пропорційно меншою від числа втрат дорослого членства. Це можна пояснити тим, що трапляються тепер часті випадки, що раніше звільнені члени рішаються передплачувати „Свободу". Також звільнені від передплати члени в Канаді замовляють собі передплату „Свободи".

На 1976 рік передбачено зменшене на 300 число виплачених грамот, як у 1975-му році. Але для звороту в русі членства від втрат до прибутків нам потрібно ще також значного збільшення числа нових членів, як ми їх здобули в звітовому 1975-му році.

ІНШІ ДІЛЯНКИ МОЄЇ ПРАЦІ

Виконування моїх статутових обов'язків вимагає від мене щоденно по 16 годин інтенсивної праці, включно із суботами та неділями. Тому я стараюся обмежувати свої виїзди до дуже конечних. Мені не залишалось багато часу на іншу мою діяльність, але я старався у звітовому році дальше постачати „Свободу" вістками про союзові збори та інші імпрези, як теж вістками про померлих діячів УНСоюзу, та опікувався поміщуванням знімок дітей, нових членів УНСоюзу.

У звітовому році я заініціював і допоміг вперше перевести змагання за першість Української Спортової Централі Америки і Канади в настільному тенісі. Такі змагання мали б відтепер відбуватися на Союзівці кожного року осінню. Ними керуватиме ланковий УСЦАК, а організуватиме їх пластовий Курінь „Червона Калина".

В Українському Конґресовому Комітеті Америки займаю пост члена Головного Товариського Суду, в якому, Богу дякувати, не було жадних справ до вирішування.

В Головній Управі ОУА „Самопоміч", до складу якої переобрано мене вже втретє, виконую обов'язки референта преси та інформації.

Протягом 1975 року був я президентом Братського Конгресу Стейту Ню Джерзі аж до Конгресу в днях 23-го жовтня 1975, яким я проводив, як його президент.

В міській управі Джерзі Сіти дальше займаю пост „комішенера" Регуляційної Ради, яка вирішує справи поділу міста на мешканеві, комерційні та індустріяльні зони. На цей неплатний пост найменував мене ще в 1970 році тодішній посадник міста.

Я є також віцепрезидентом дирекції мешканевого дому Полус Гук Таверс, спонзором якого є УНСоюз.

КІНЦЕВІ ЗАВВАГИ

Підсумовуючи свій звіт, бачу потребу майже повторити мої завваги з попереднього річного звіту, яким справам треба нам в найближчому майбутньому присвятити більше уваги:

1. Пошукувати за новими працівниками для УНСоюзу на постах організаторів, відділових урядовців та урядовців в Голоній Канцелярії, пам'ятаючи, що тільки притягнення до союзової праці молоді запевнить УНСоюзові майбутність.

2. Пропагувати потребу життьового забезпечення серед української спільноти, а зокрема серед її молодих професіоналістів і молодих голів заснованих нових родин, пропонуючи їм забезпечення на високі суми.

3. Поширювати добре ім'я УНСоюзу серед українського громадянства через наші публікації „Свободу" та „Український Тижневик", стараючись поширити коло їхніх читачів, щоб так досягнути ними і тих, які стоять досі осторонь від українського зорганізованого життя.

4. Освідомлювати наших громадян, що членство і забезпечення в УНСоюзі дає багато більше користей для них самих та їхніх родин, як забезпечення в комерційних компаніях.

5. Старатися вдержувати і дальше плекати та розвивати духа братерства серед урядовців і членства УНСоюзу, бо тільки спільними силами, тягнучи „віз УНСоюзу" в тому самому напрямі, ми зможемо зрушити його з місця до нових досягнень у забезпеченні та в нагромадженні людських і фінансових ресурсів, а також до нових вершин у братсько-допомоговій діяльності, на успіхи якої чекає наше членство, наші громади в Америці і Канаді та наш поневолений український народ.

В доповненні до мого звіту, тому що зараз після нашого звітування будуть радити комісії, повторюю мою пропозицію з попереднього річного засідання:

Для запевнення дальшого поступу в нашому забезпеченевому діловодстві пропоную апробувати забезпечування без лікарських оглядин на суми 10,000 дол. включно аплікантів до 35-го року життя (замість дотеперішньої вікової межі 30 років), коли такі апліканти є у безсумнівно доброму стані здоров'я. Ця зміна допоможе нашим секретарям і організаторам забезпечувати на вищі суми молодих професіоналістів і голів нових родин у часі, коли їм таке забезпечення найбільше потрібне.

Головний секретар Володимир Сохан у доповненні до свого друкованого звіту подав наступне: Мій друкований звіт був висланий всім членам Головного Уряду майже два тижні тому, так що всі мали нагоду його прочитати. Колиxтось його не читав, то мені було б трудно тут коротко його реферувати. Тому не буду забирати тут багато часу, тільки попрошу тих, які звіту не читали, щоб прочитали його сьогодні вечором, заки будемо вести над звітами дискусію. На ранній сесії ми затвердили новий порядок нарад і ми вже роздали всім його копії. Хочу тут подякувати адміністрації Союзівки, якій передав я наш новий порядок нарад, а вона так скоро виготовила потрібне для нас число копій. У підсумках свого звіту я ствердив, що основною проблемою в нашому Союзі є потреба притягнення до праці в нашій установі, в нас у централі, та в терені, відповідних людей, які були б віддані Союзові, нашим справам — українським справам та хотіли б професійно працювати, щоб держати УНСоюз на високому рівні. Ідейна і повна посвяти, а при тому професійно вишколена людина, є ключем до наших дальших успіхів. Другою важливою для нас справою є подбати про те, щоб такі, навіть найбільш професійні фахові працівники були не тільки добрими фахівцями забезпеченевого діла, але також плекали в собі, серед нас, нашого членства і нашої громади духа братерства. Бо дух братерства це основа нашої сили і нашого об'єднання для здійснення наших цілей та виконання великих діл. Дякую.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис попросив до чергового звіту головного касира Уляну Дячук.

Звіт головного касира Уляни Дячук

На початку 1975 р. Америка була у глибокій рецесії, найсуворішій від закінчення Другої світової війни. Хоча пізною весною економіка країни почала підноситися, вона досі не недосягнула рівня з-перед початку рецесії.

Хоча коштом поважного зросту безробіття, осягнено значний спад інфляції, економісти перестерігають, що пожвавлення економіки принесе знову збільшення інфляцію.

Предложений Вам цей касовий звіт УНСоюзу повинен служити за підставу для аналізи та оцінки фінансового розвитку довіреної нам установи, як також допомогти нам у плянуванні на майбутнє. Тому, познайомлення з поданими цифрами є конечне, бо вони не мертві, а жива сила.

Приготовляючи пояснення до звіту, мала я на увазі також тих його читачів, яким довгі колони цифер не цікаві, та старалася підчеркнути саме найважливіші дані з цього звіту.

ПРИБУТКИ ЗА 1975 РІК

Загальна сума всіх прибутків в 1975 році винесла суму 5,528,571.27 дол., на 10,302.47 дол. менше, чим рік раніше.

Дуже відрадним явищем було збільшення за рік впливів від членських вкладок на поважну суму 20,866.68 дол. Заразом це вперше в історії УНСоюзу, члени вплатили понад три мільйони вкладок, бо сума зібраних вкладок дала 3,012,592.02 дол.

Цей зріст осягнено, помимо майже 8-ми тижневого поштового страйку в Канаді, який перешкодив секретарям Відділів у кінцевих місяцях року збирати вкладки, а зібравши їх різними способами, нам переслати. По закінченню цього страйку, секретарям прийшлося платити вкладки за два, а то і три місяці нараз.

Наші прибутки від інвестицій дали загальну суму 1,511,545.67 дол., на 35,852.08 дол., менше, як попереднього року. З огляду на сплачення гіпотечних позичок на суму 934,497.35 дол., ми отримали впродовж року 41,715.03 дол. відсотків менше від цих позичок. Дивіденда від уділів закуплених в 1971 році впала до 6,065.92 дол. Відсотки від бондів зросли у звітовому часі на суму 22,916.92 дол., та принесли нам прибутків у висоті 1,190,319.60 дол. Прибутки друкарні і книгарні „Свободи" дали суму 505,670.24 дол. на 10,786.76 дол. більше, як рік раніше, а прибутки Союзівки були 395,018.62 дол., також на суму 34,342.39 дол., більше чим попереднього року.

Чинші від реальностей впали на суму 29,130.42 дол. Це сталося через продаж реальности при 94 Брандт Плейс на Бронксі, а також тому, що перебрані за гіпотечні позички інші реальності у поганих дільницях Ню Йорку приносили менше чиншів через трудноці у винаймленні звільнених помешкань.

Позичка на будинку нашої допоміжної корпорації, яка представляє собою 20.5% всього майна УНСоюзу, в 1975 р. дальше не приносила передбачених відсотків.

ВИДАТКИ

У 1975 році всіх видатків було на суму 4,781,027.21 дол., що було на 278,778.44 менше від попереднього року.

Членам виплачено суму 2,379,300.44 дол., на 88,606.70 дол. більше чим рік раніше.

Грошеві звороти збільшилися на 22,481.13 дол. Треба припускати, що з огляду на безробіття, втрата праці спонукала більше членів згрошевити своє забезпечення. У звітовому часі впали виплати посмертних допомог на суму 31,795.87 дол., а також на 81,503.94 менше виплачено за дозрілі вивінувальні грамоти.

Члени отримали більше дивіденд на суму 31,042.29 дол.

Коли порівняти видатки „Свободи", то в 1975 році вони перейшли суму 507,000.00 дол. та зросли від попереднього року на приблизно 16,000.00 дол. Виплати Союзівки зросли також на майже 32,000.00 дол. — та дали суму 376,223.80 дол. Виплати на реальностях впали на 35,796.00 дол., через вже раніше згадані причини.

Інвестиційні виплати впали на 30,124.00 дол. Впродовж 1975 як і рік раніше, продано бондів на суму 566,000 дол. з втратою 32,766.94 дол. Вони приносили нам від 2 7/8 до 3 7/8 відсотків річно.

На їх місце закуплено нові бонди з відсотковою стопою від 10% до 11 5/8 %. Ця велика звишка у відсотках до року покриє наші видатки, а опісля бонди будуть приносити значно більші відсотки.

Надальше поносимо втрати на гіпотечних позичках на будинках, які опинилися у дуже поганому окруженні Бронксу, Н. Й. Минулого року списано, як втрату, позичку на будинку при 523 Е. 147 вулиці в Бронксі. На жаль, ці втрати будуть продовжуватися, бо при загальній фінансовій кризі міста Ню Йорку ще скоріше занепадає велика частина Бронксу.

Організаційних видатків бумо на суму 378,392.08 дол. Звороти коштів секретарів зросли на 21,500.00 дол., а всі інші організаційні кошти впали. В 1974 році з причини різних спеціяльних передконвенційних організаційних кампаній вони були надзвичайно високі.

На платні, податки і забезпечення видано суму 429,501.07 дол., що було на 6,228.28 дол. більше, чим попереднього року. Хоч платні працівників дали меншу суму чим в попередній році, зросли федеральні і стейтові податки та оплата до пенсійного фонду, а також місто Джерзі Сіти наложило було спеціяльний податок від платень і нам прийшлося заплатити майже 8,000.00 дол.

Канцелярійні виплати впали до половини минулорічних і дали загальну суму 86,508.59 дол.

В рубриці різних виплат, найбільший зріст виказують виплати до забезпеченевих урядів. Саме минулого року забезпеченевий уряд стейту Ню Джерзі перевподив контролю наших книжок і діловодства за 5 минулих років. Кошти цієї контролі досі виносять 25,000.00 дол.

МАЙНО УНСОЮЗУ

1) На кінець 1975 року 10.4% всього майна УНСоюзу було ульоковано в гіпотечних позичках. Впродовж року сплачено позичок на суму 934,497.35 дол., а видано нових на суму 232,112.80 дол., так що сальдо залишилося у висоті 4,160,446.00 дол.

2) У бондах було інвестовано 25,423,286.82 дол. або 63.5% майна. В 1975 році закуплено бондів на суму 2,032,455.15 дол., а продано, чи сплачено їх на суму 1,493,902.47.

3) Через інвестування приділеної дивіденди, інвестиції в уділах зросли на 6,036.42 дол. та винесли на кінець звітового року суму 521,009.25 дол.

4) Сума позичок на підклад членських грамот зросла на приблизно 20,000.00 дол. Від цих позичок побирасмо дальше тільки 4% річно.

5) Через продаж однісї реальности в Бронксі, Н. Й., наші інвестиції у будинках впали на суму, приблизно 25,000,00 дол. та з кінцем звітового року дали суму 671,938.83 дол.

6) Позичка для нашої допоміжньої корпорації на новозбудований будинок зросла на суму 915,000.00 дол. та дала сальдо 8,192,270.70 дол.

В загальному за 1975 рік, майно УНСоюзу збільшилося на суму 747,544.08 дол. і осягнуло 40,037,970.58 дол.

НАШІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Фонди забезпеченеві зросли за 1975 рік на суму 675,857.00 дол. Фонди Братські також зросли, але на значно меншу суму, бо тільки 38,629.58 дол. Хоч всіх прибутків до Братських Фондів було понад 117,832.89 дол., з цих фондів виплачено: ще 10,030.00 дол. за друк конвенційних звітів, допомог членам на суму 31,460.00 дол., 107 стипендій на загальну суму 16,240.35 дол., та дотацій двадцятьдвом українським організаціям у висоті 20,230.20 дол.

На підставі оцінки виданих грамот з кінцем звітового року устійнено резерву у висоті 26,871,944 дол. на заспокоєння життєвого забезпечення, та 13,703.00 дол. для акцидентового забезпечення. Для виплати чергової дивіденди передбачено суму 471,762.00 дол. Всі резерви, включно з надвишкаю у висоті 10,846,678.19 дол., дали признані активи у висоті 39,675,420.78 дол.

За останній рік відношення признаних активів до наших зобов'язань було 137.62%.

Смертність членів була 51.33%, передбаченої смертности. Всі інвестиції принесли в загальному 3.77%.

КАНАДСЬКИЙ ЗВІТ

До звітів за 1975 рік включено ще додатково повний звіт канадських прибутків і видатків, у двох мовах, згідно з бажанням деяких членів Головного Уряду.

Хоча всі прибутки зросли у звітовому році на 11,620.35 дол., збірка членських вкладок впала на суму 17,393.51 дол. Тільки відсотки від бондів виказали зріст за рік на суму 29,513.79 дол.

Всіх видатків було майже на суму 438,000.00 дол., на 23,647.79 дол. менше чим рік раніше. Крім виплат у канадській валюті, до видатків включено ще частину, виплачену американською валютою у пропорції до числа членів та майна в Канаді.

ЗВІТ УНКОРПОРАЦІЇ ДЛЯ ВІДНОВИ МІСТА

Минулий рік не приніс нам ще помітного зросту у чиншах, помимо того, що було винаймлено майже 85% всього будинку. Щойно у 1976 та 1977 роках, коли горішні поверхи будуть платити намічені чинші, прибутки значно збільшаться,

В 1975 році ми отримали всіх чиншів, включно з оплатами за паркування авт та за комісове від телефонічної компанії на загальну суму 589,148.47 дол., що було на 53,719.15 дол. більше, чим попереднього року. В парі з заповненням будинку, зросли й видатки. Всіх адміністраційних видатків було на суму 51,725.78 дол., а оперативних на суму 220,968.15. За 1975 р. адміністраційні видатки зросли на 10,371.06 дол., оперативні на 61,146.15 дол.

З огляду на поступову знижку відсоткової стопи, як також через сплачення деяких позичок, впали й відсотки, які наша допоміжна корпорація виплатила за запозичені фонди. Всіх відсотків виплачено у висоті 465,091.31 дол., на 27,568.43 дол. менше чим в 1974 році. В цій загальній сумі є включені також відсотки на суму 57,720.49 дол., виплачені нашим членам за позичені нам гроші на підклад боргових зобов'язань.

В загальному виплачено 737,785.21 дол., а одержано всіх прибутків у висоті 589,148.47 дол., так що понесено недобір на суму 148,636.77 дол. на 9,770.00 дол. менше чим рік раніше.

З кінцем 1975 року Корпорація мала позичку у Комершел Траст Ко., Джерзі Ситі на суму 2,400,000.00 дол. у Фирст Джерзі Нешенел Банк на суму 1,200,000.00 дол., одержала позичок від союзових членів у висоті 1,245,900.00 дол. та УНСоюз позичив 8,192,270.70 дол.

Впродовж року сплачено банкових позичок на суму [illegible] дол. та позичку Кредитової Кооперативи „Само[illegible]" в Ню Йорку у висоті 800,000.00 дол. УНСоюз збільшив позичку сумою 915,000.00 дол., а члени позичили корпорації в 1975 році загальну суму 652,900.00 дол.

У 100-річчя Українського Поселення в Америці годі не згадати, що історія української іміграції тісно пов'язана з історією нашого УНСоюзу. Це історія бідних селян, що стали в Америці робітниками і, разом з малою горсткою інтелігентів, клали своєю працею, великим трудом, [illegible] та пожертвами підвалини не тільки нашої організації, але всього зорганізованого життя.

УНСоюз збудований виключно українськими силами і засобами, він все чесну і солідну господарку. Завдяки цій господарці впродовж 82-ох літ свойого існування, в 1975 році майно його переступило імпозантну суму 40,000,000 дол. І хоча правильно підчеркуємо наші ідейно-громадські та організаційні осяги, не можна недоцінювати також і фінансових. Від років ці десятки мільйонів долярів працювали і дальше служать для своїх членів, громади і народу; і при дальшій солідній господарці вони будуть, безумовно, дальше зростати.

Проблемою нашою не є фінанси, але брак людської сили до праці. Поле для здобуття УНСоюзові більше нових членів стоїть відкритим. До цієї праці потрібна тільки щира і правдива прихильність та щире бажання дати і свій вклад до ще кращого розвитку нашої організації.

Annual Statement of Ukrainian National Association, Inc. – 1975

ASSETS

* Bonds	$ 25,406,393.25
Common stocks	106,829.14
Mortgage loans on real estate	4,160,446.97
Properties acquired in satisfaction of debt	68,087.43
Investment real estate	30,000.00
Certificate loans and liens	511,544.32
Cash on hand and on deposit	447,505.87
Other invested assets	8,192,270.70
Subtotal, cash and invested assets	$ 38,923,077.68
Electronic data processing equipment	17,599.20
Premiums actually collected by subordinate lodges and not yet remitted to Home Office	15,518.97
Life insurance premium and annuity considerations deferred and uncollected	62,433.97
Investment income due and accrued	656,790.96
TOTALS	$ 39,675,420.78

* Bonds — Amortized or investment value.

* Stocks — Market value.

LIABILITIES, SPECIAL RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS

Aggregate reserve for life certificates and contracts	$ 26,871,944.00
Aggregate reserve for accident and health certificates	13,703.00
Supplementary contracts without life contingencies	115,918.58

CERTIFICATE AND CONTRACT CLAIMS:

Life	232,575.90
Accident and health	7,509.00
Provisions for refunds apportioned for payment to December 31, 1976	471,762.00
Premiums and annuity consideration received in advance less $0 discount, including $24,673.76 accident and health-premiums	637,959.97
Commissions to fieldworkers due or accrued — life and annuity $ 82,750.19 accident and health $ 2,368.75	85,118.94
General expenses due or accrued	6,525.00
Taxes, licenses and fees due or accrued	151.87
Unearned investment income	531.56
Amounts withheld or retained by Society as agent or trustee (Real Estate Taxes held in Escrow)	17,646.13
Net adjustment in assets and liabilities due to foreign exchange rates	10,511.06
Liability for benefits for employees and fieldworkers if not included above	31,380.00
Printing Plant Expenses due and unpaid	7,138.38
Mandatory securities valuation reserve	195,949.22
Unexpired subscriptions to official publication	22,426.98
Reserve for investment fluctuation	100,000.00
TOTAL LIABILITIES	$ 28,828,742.59
Unassigned funds	10,816,678.19
TOTAL	$ 39,675,420.78

RECONCILIATION OF LEDGER ASSETS

Increases in Ledger Assets

Premiums on life certificates and annuity considerations	$ 2,926,926.68
Accident and health cash premiums, including $ 4,374.45 certificate, membership and other fees	74,994.87
Consideration for supplementary contracts without life contingencies including $ 0 disability	8,750.00
Gross investment income	1,952,054.77
Sale of Ukrainian publications	12,818.25
Donations received	4,097.30
Real estate taxes held in escrow rec'd	1,313.21
From sale or maturity of ledger assets	6,700.90
Total Increases in Ledger Assets	$ 4,987,026.07

Decreases in Ledger Assets

Certificate & contract claims (Life)	$ 1,666,834.34	
Accident and health	5,000.00	
Interest on certificate or contract funds	899.34	
Surrender values	239,649.73	
Refunds to members	457,157.03	
TOTAL paid Members and Beneficiaries		2,369,540.44
Paid for claims on supplementary contracts without life contingencies	$ 5,588.01	5,588.01
Voluntary payments to indigent members		31,460.00
Loss on operations of printing plant		1,498.96
Life insurance and annuities, including $ 0 commuted commissions	$ 338,829.24	
Accident and health, including $ 0 commuted commissions	8,192.14	
Certificate, membership and other fees retained by fieldworkers		
		347,021.38
General expenses and fraternal payments		$ 1,303,541.83
Taxes, licenses and fees		126,395.93
From sale or maturity of ledger assets		39,721.32
By adjustment in book value of ledger assets		14,714.14
TOTAL Decreases in Ledger Assts		$ 4,239,482.01

RECONCILIATION BETWEEN YEARS

Amount of ledger assets December 31st of previous year	$ 39,290,426.52
Increase (+) or decrease (—) in ledger assets during the year	+ 747,544.06
Total—Ledger Assets December 31st of Current Year	$ 40,037,970.58

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

Valuation Exhibit as of December 31, 1975

TOTAL ADMITTED ASSETS	$ 39.675.420.78
Reserve for Life Certificates	26,871,944.00
Reserve for Accident Certificates	13,703.00
Claims and accrued liabilities	1,943,095.59
TOTAL LIABILITIES	28,828,742.59
Margin of safety to certificate holders	10,846,678.19
TOTAL	$ 39,675,420.78
The ratio of admitted assets to total liabilities at December 31, 1975 was	137.62%
The ratio of actual deaths to the expected deaths according to the mortality tables for the year 1975 was	51.33%
The ratio of interest earned on all funds during the year 1975 was	3.77%

(Signed by): Daniel G. Stewart

PEAT, MARWICK, MITCHELL & CO.
(Consulting Actuaries)

JOSEPH LESAWYER, Supreme President
ULANA M. DIACHUK, Supreme Treasurer

INCOME

	1975	1974	Difference
Dues from Members	$ 3,012,592.02	$ 2,991,725.34	20,866.68
INTEREST RECEIVED FROM:			
Stocks	$ 6,065.92	$ 28,390.56	(22,324.64)
Banks	6,489.26	1,431.78	5,057.48
Bonds	1,196,319.60	1,167,402.98	22,916.62
Certificate Loans	20,792.18	300,676.23	213.49
Mortgage Loans	287,878.71	329,593.74	(41,715.03)
TOTAL:	$ 1,511,545.67	$ 1,547,397.75	(35,852.08)
Income of Printing Plant	$ 505,670.24	$ 494,883.48	10,786.76
Income of UNA Estate — SOYUZIVKA	395,018.62	360,676.23	34,342.39
Rent — Real Estate	62,172.89	91,303.31	(29,130.42)
AMORTIZATION AND PROFIT ON SALE OF INVESTMENTS			
Accrual of Discount on Bonds	$ 3,720.09	3,738.29	(18.20)
Profit on Sale of Bonds	63.06	255.58	(192.52)
Profit on Sale of Real Estate	6,632.33	3.985.30	2,647.03
Profit on Canadian Exchange	5.50	6,714.31	(6,708.81)
TOTAL:	$ 10,420.98	$ 14.693.48	($ 4,272.50)
MISCELLANEOUS INCOME			
Transfer to Orphans' Fund	8,750.00	5,383.89	3,366.11
Donation to Emergency Fund	4,097.30	3,910.19	187.20
Sale of Ukrainian Publications	12,818.25	22,458.07	(9,639.82)
Taxes held in Escrow	1,313.21	—	1,313.21
TOTAL:	$ 26,978.85	$ 31,752.15	($ 4,773.30)
REFUNDS			
Reinsurance Recovered	4,172.00	6,442.00	(2,270.00)
TOTAL:	$ 4,172.00	$ 6,442.00	($ 2,270.00)
GRAND TOTAL:	$ 5,528,571.27	$ 5,538,873.74	($10,302.47)

DISBURSEMENTS

	1975	1974	Difference
BENEFITS PAID TO MEMBERS:			
Cash surrender	$ 239,649.73	$ 217,168.60	22,481.13
Death benefits	721,288.94	753,084.81	(31,795.87)
Addl. accidental death benefits	8,500.00	5,500.00	3,000.00
Accidental death & dismemberment benefits	5,000.00	20,000.00	(15,000.00)
Payor death benefits	4,751.99	4,873.08	(121.09)
Endowments matured	936,465.41	854,961.47	81,503.94
Dividend to members	457,157.03	426,114.74	31,042.29
Trust fund disbursed	5,588.01	7,286.66	(1,698.65)
Interest on trust fund paid	899.33	1,704.38	(805.05)
TOTAL	$ 2,379,300.44	$ 2,290,693.74	$ 88,606.70
INVESTMENT EXPENSES & AMORTIZATION:			
Investment losses on mortgages	6,773.06	55,543.49	(48,770.43)
Accrued interest on bonds	12,981.58	2,171.94	10,808.64
Bank charges for custodian acct.	5,173.95	5,303.55	(129.60)
Amortization of premium on bonds	7,420.92	8,074.95	(654.03)
Depreciation of printing plant & EDP equipment	5,957.26	6,899.77	(942.51)
Depreciation of real estate	14,714.14	14,506.19	207.95
Loss on sale of bonds	32,948.26	23,668.89	9,279.37
Investments Expenses-Gen'l	75.00	—	75.00
TOTAL	$ 86,044.17	$ 116,168.78	(30,124.61)
Official publication "Svoboda"	253,200.00	258,200.00	(5,000.00)
Operating expenses — printing plant	507,169.20	491,202.41	15,966.79
Operating expenses — UNA Estate	376,223.60	344,418.02	31,805.58
Operating expenses — real estate	67,405.28	103,201.96	(35,796.68)
EXPENSES OF ANNUAL MEETINGS & CONVENTION:			
Convention expenses	10,030.00	281,454.85	(271,424.85)
Expenses of annual session	24,624.53	—	24,624.53
Auditing committee expenses	6,793.76	6,459.96	333.80
TOTAL	$ 41,448.29	$ 287,914.81	(246,466.52)
ORGANIZING EXPENSES:			
Advertising	12,498.30	23,959.09	(11,460.79)
Medical inspections	5,102.55	5,847.01	(744.46)
Reward to Branch Organizers	49,354.52	83,353.31	(33,998.79)
Reward to Special Organizers	16,718.91	29,744.62	(13,025.68)
Reward to Br. Presidents & Treasurers	2,065.00	2,355.50	(290.50)
Refund to Br. Secretaries	278,882.92	257,355.61	21,527.31
Supreme Medical Examiner's fee	1,500.00	1,250.00	250.00
Traveling expenses — Spec. Organizers	10,882.52	17,021.09	(6,138.57)
Field conferences	1,387.33	936.79	450.54
TOTAL:	$ 378,392.08	$ 421,823.02	($43,430.94)
SALARIES, TAXES & INSURANCE:			
Employee hospitalization plan	18,378.91	$ 16,915.77	1,463.14
Employee pension plan	84,966.00	76,362.33	8,603.67
Insurance — group	6,442.28	8,802.91	(2,360.63)
Insurance — Workmen's Compensation	3,726.00	4,182.00	(456.00)
Salaries of executive officers	77,000.00	72,980.80	4,019.20
Salaries of office employees	203,260.30	215,240.00	(11,979.70)
Special compensation for employees		7,540.00	(7,540.00)
Taxes — Federal & State, unempl., social sec. & witholding	27,601.66	20,969.38	6,632.28
Taxes — Can. — Dom. Prov. unempl. social sec.	160.98	279.60	(118.62)
Taxes - Jersey City - Payroll	7,964.94	—	7,964.94
TOTAL	$ 429,501.07	$ 423,272.79	$ 6,228.28
GENL OFFICE EXPENSES:			
Books and periodicals	990.26	$ 944.15	46.11
Furniture and equipment	5,283.09	67,313.03	(62,029.94)
General office maintenance & expenses	7,362.08	20,545.10	(13,183.02)
Insurance	7,497.00	2,402.26	5,094.74
IBM rental & services	9,830.97	9,788.81	42.16
Lodge suplies purchased	4,936.71	2,770.65	2,166.06
Preparation & Servicing of Dividend Account	5,615.94	—	5,615.94
Printing and stationery	25,180.85	38,650.12	(13,469.27)
Rent — home office		6,000.00	(6,000.00)
Postage	11,015.39	12,820.69	(1,805.30)
Telephone	8,796.30	10,949.00	(2,152.70)
TOTAL	$ 86,508.59	$ 172,183.81	($85,675.22)
MISCELLANEOUS EXPENSES:			
Actuarial and statistical expenses	13,133.68	$ 10,781.78	2,351.90
Canadian Corporation Tax on premium & income	25,508.17	38,714.83	(13,206.66)
Dues to Fraternal Congresses	1,727.67	220.00	1,507.67
Insurance department fees	26,861.99	3,104.69	23,757.30
Legal expenses	3,236.00	146.00	3,090.00
Reinsurance premium paid	11,300.47	12,284.45	(983.98)
Taxes held in escrow -- paid		6,018.95	(6,018.95)
Traveling expenses — general	21,830.28	25,100.38	(3,270.10)
TOTAL	$ 103,598.26	$ 96,371.08	$ 7,227.18
SUPPORT, GRANTS & PUBLICATIONS:			
Youth sport activities	3,570.10	$ 1,741.07	1,829.03
Support paid to indigent members	31,460.00	29,965.00	1,495.00
Donations to organizations	20,230.20	9,124.16	11,106.04
Scholarships	16,240.35	12,125.00	4,115.35
Donations from Emergency Fund	735.58	1,400.00	(664.42)
TOTAL	$ 72,236.23	$ 54,355.23	17,881.00
TOTAL DISBURSEMENTS	$ 4,781,027.21	$ 5,059,805.65	(278,778.44)

(Продовження буде)

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА НАЗАРКЕВИЧ, членка УНС Відд. ч. 175 Т-ва св. Николая в Детройт, Миш., померла 5-го вересня 1976 р. на 75-му році життя. Покійна народилася в Занадів, Ярослав, Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1938 році. Полишила в смутку синів Михайла і Григорія. Похорон відбувся 10 вересня на цвинтарі св. Ядвиги в Дірборн Гайтс, Мішіген.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

МАРІЯ КУЛЬКО, членка УНСоюзу Відд. ч. 358 Т-ва Згода в Клівленд, Огайо, померла 27 жовтня 1976 р. на 55-му році життя. Покійна народилася в Клівленд, Огайо. Стала членкою УНСоюзу в 1938 році. Полишила в смутку маму Вілліам Кулько. Похорон відбувся на цвинтарі Бруклин Гайтс, в Клівленд Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

ЮРІЙ БАГРІЙ, член УНСоюзу Відд. ч 22 Т-ва Добра Воля в Чікаґо, Ілл., помер 15 листопада 1976 р. на 51-му році життя. Покійний народився в Чікаґо, Ілл. Став членом УНСоюзу в 1961 році. Полишив в смутку дружину Дженіс, дітей Григорій, Доуґлас, Джефрі, сестер Гелен і Анна та брата Томаса. Похорон відбувся 18-го листопада на цвинтарі Єпископальної церкви св. Марії, Парк Рідж, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Гелен Б. Олек, секр. Від.

КАТЕРИНА ЗАВІК, членка УНС Відд. ч. 288 Т-ва св. Димитрія в Бетлегем, Па., померла 11 листопада 1976 р. на 84-му році життя. Покійна народилася в Україні. Стала членкою УНСоюзу в 1929 році. Полишила в смутку чоловіка Василя, синів Юрія і Ричарда, 13 внуків і 9 правнуків. Похорон відбувся 15 листопада на цвинтарі св. Йосафата в Геллертавн, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

АННА ПРОКОПІВ, членка УНС Відд. ч. 301 Т-ва ім. Дмитра Вітовського в Чікаґо, померла 10-го листопада 1976 р. на 81-му році життя. Покійна народилася в Україні. Стала членкою УНСоюзу в 1915 році. Полишила в смутку чоловіка Стефана, дочку Параскевію з чоловіком, дочку Карелен з чоловіком Петром, брата Василя та чотирьох внуків. Похорон відбувся 13-го листопада на цвинтарі св. Николая в Чікаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
П. Врубдівський секр. Від.

ПЕТРО М. ТИШ, член УНС Відд. ч. 256 Т-ва св. Івана Хрестителя в Ріверсед, Н. Й., помер 19 жовтня 1976 р. на 48-му році життя. Покійний народився в Калвертон, Н. Й. Став членом УНСоюзу в 1955 році. Полишив в смутку сестер Неллі, Розу, Анну і Катерину, та брата Йосифа. Похорон відбувся 23 жовтня на цвинтарі св. Ізидора в Ріверґед, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

КАТЕРИНА ЛЕХ, членка УНСоюзу Відд. ч. 73 Т-ва ім. Тараса Шевченка в Провіденс, Р. І., померла 23-го листопада 1976 р. на 82-му році життя. Покійна народилася в селі Стриганці повіт Бережани, Зах. Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1921 році. Полишила в смутку чоловіка Андрія, дочок Анну, Гелен і Павлину та одного внука. Похорон відбувся 26 листопада на православному цвинтарі св. Івана в Валлей Фолс, Р. І.

Вічна Їй Пам'ять!
Дмитро Василик, секр. Від.

ТЕОФІЛ ФРАЦІЯН, член УНС Відд. ч. 39 Т-ва „Українська Січ" в Сиракюзах, Н. Й., помер 18 листопада 1976 р. на 68-му році життя. Покійний народився в Волоці на Буковині. Став членом УНСоюзу в 1955 році. Полишив в смутку дружину Софію, сестри Елеонора, Ольга і Вікторія, ближчу та дальшу рідню в Румунії, Америці і Канаді та багато приятелів. Похорон відбувся 20 листопада на цвинтарі укр. катол. церкви св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

НИКОЛАЙ ЯНЧИШИН, член УНС Відд. ч. 323 Т-ва св. Володимира в Кензас Сіти, Канзас, помер 1-го жовтня 1976 р. на 80-му році життя. Покійний народився в Україні. Став членом УНСоюзу в 1915 році. Полишив в смутку дружину Анну синів Дмитра Николу і Леона, дочку Марію, брата Дмитра, сестру Тину в Канаді, сім внуків та дві сестри в Україні. Похорон відбувся 4-го жовтня на цвинтарі Моунт Калварі в Канзас Сіти, Канз.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Білик, секр. Від.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— бажає —

Петро ЯРЕМА

Funeral Home

129 EAST 7th STREET — NEW YORK, N.Y.

(Between 1st & Ave. "A")
ORegon 4-2568

МОДЕРНІ ОХОЛОДЖУВАНІ КАПЛИЦІ

Веселих Свят Різдва Христового

та

Щасливого Нового Року!

Рідним, Приятелям, Покупцям і всьому Українському Громадянству бажають

Володимир і Ірена Гронь

ВЛАСНИКИ ХАРЧОВОЇ КРАМНИЦІ

226 French Street, New Brunswick, N.J. Tel.: 249-9338

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Веселих Свят

та

Щасливого Нового Року

— бажає —

УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ

ЛИТВИН — ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

801 Springfield Ave. • Irvington, N.J. — Newark, N.J.
ESsex 5-5555

Всім нашим ВШ. Покупцям та Їхнім Родинам, Родині, Приятелям і Знайомим

Веселих Свят Різдва Христового

— і —

Щасливого Нового Року!

бажають

МИХАЙЛО і ДАРІЯ МИСЬКІВ з ДІТЬМИ

— власники —

ЗНАНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ

„БРОДИ"

НАПИТКИ (LIQUOR STORE) — М'ЯСНІ ВИРОБИ ІМПОРТОВАНІ ДЕЛІКАТЕСИ.

954 18th Ave., Newark, N. J. ES 2-5154

Веселих Свят

і

Щасливого Нового Року

ВСІМ УКРАЇНЦЯМ

— *засилає* —

Василь Когут

WILLIAM KOHOOT — FUNERAL HOME

86 West 14th Street Bayonne, N.J. HEmlock 6-6202

Українським Організаціям та ВШ. Клієнтам, Родині та Знайомим

З Різдвом Христовим

та Новим Роком

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

— *бажають* —

Антін і Наталія Лазірки

НАТАЛКА й ОЛЕГ — діти

власники

OLYMPIC COMMUNITY MARKET

122 — 40th Street — Irvington, N.J. — 375-3181

Веселих Свят

Різдва Христового

та

Щасливого Нового Року

УСІМ УКРАЇНСЬКИМ УСТАНОВАМ ТА ВСІМ ПОКУПЦЯМ

— *бажає* —

УКРАЇНСЬКА М'ЯСАРНЯ

та

ХАРЧОВА КРАМНИЦЯ

B. L. B.

841 Elizabeth Avenue, Elizabeth, N.J. Phone: EL 3-4680

ВІТАЄМО

ЧИТАЧІВ ГАЗЕТИ, НАШИХ ПРИЯТЕЛІВ І БАГАТЬОХ НАШИХ КЛІЄНТІВ

ЗІ СВЯТАМИ

ТА З НОВИМ РОКОМ

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

1776 BROADWAY — NEW YORK, N.Y. 10019

І ВСІ ВІДДІЛИ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

and

COSMOS TRAVEL BUREAU, INCORP.

488 Madison Avenue New York, N.Y. 10022
ВІТАЄМО ВСІХ СВОЇХ КЛІЄНТІВ
НАЙКРАЩИМИ ПОБАЖАННЯМИ
З НАГОДИ
СВЯТ ТА НОВОГО РОКУ!

Веселих Свят

і

Щасливого Нового Року!

Українським Установам, ВШ. Покупцям, Родині і Знайомим пересилають нові власники популярної фірми м'ясних — харчевих і імпортованих продуктів

ТАДЕЙ ПОНОСЬ і ОСИП СИГІДА з РОДИНАМИ

STUYVESANT MEAT MARKET, INC.

PRIME MEAT • HOMEMADE PRODUCTS
249 Stuyvesant Avenue, Newark, N.J.
Phone: 373-6271

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ!

вітає

ІЄРАРХІЮ, СВЯЩЕНСТВО, МОНАШІ ЧИНИ і ВІРНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ, ПАСТОРІВ і ВІРНИХ УКРАЇНСЬКИХ БАПТИСТСЬКИХ І ЄВАНГЕЛИЦЬКИХ ЦЕРКОВ, ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО, ЕКЗЕКУТИВУ і ЧЛЕНСТВО УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ і ВСІ ЙОГО ВІДДІЛИ, ПРОВОДИ і ЧЛЕНСТВО УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ І ПОЛІТИЧНО-ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, УПРАВИ і ЧЛЕНСТВО НАУКОВИХ, ЛІТЕРАТУРНИХ, МИСТЕЦЬКИХ, ЖІНОЧИХ, ШКІЛЬНИХ, ПРОФЕСІЙНИХ, ГРОМАДСЬКИХ і ОБЕЗПЕЧЕНЕВИХ УСТАНОВ, ОБ'ЄДНАНЬ, СОЮЗІВ, ТОВАРИСТВ і ОРГАНІЗАЦІЙ, ДИРЕКЦІЇ і ПРАЦІВНИКІВ УКРАЇНСЬКИХ КРЕДИТОВИХ КООПЕРАТИВ, ОБ'ЄДНАНИХ В „ЦЕНТРАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ" ТА ВСЕ СВОЄ ЧЛЕНСТВО З РОДИНАМИ

з найкращими побажаннями

ВЕСЕЛИХ і РАДІСНИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

а в НОВОМУ 1977 РОЦІ

найкращих успіхів в праці для добра Української Церкви і Народу.

ХРИСТОС РОДИВСЯ! СЛАВІТЕ ЙОГО!

„УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ"

і

Щадничо-Позичкова Спілка

„ТРИЗУБ"

у Філядельфії, Па.

Українська Щаднично-Позичкова Спілка

„ТРИЗУБ"

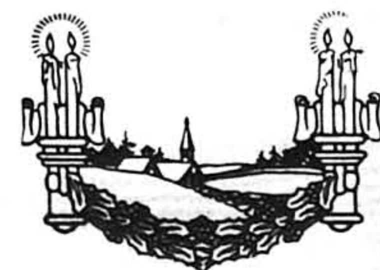
у Нюарку, Н. Дж.

Українська Щаднично-Позичкова Спілка

„ПЕВНІСТЬ"

в Чікаґо, Ілл.

ВАСИЛЬ ФЕДОРЕНКО...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

пертизу до Інституту ім. Сербського в Москві. Його визнали психічно здоровим і судовий процес відбувся у Харкові 17 до 23 червня 1974 р. Дзюбу засудили на 5 років таборів суворого режиму і він прибув на 36 таборовий пункт 21 вересня 1974 року.

В березні 1975 р. Київський обласний суд засудив Юрія Тимоновича Литвина на 3 роки таборів звичайного режиму. Ю. Литвин, 1934 р. народження, вже відсидів 10 років раніше (1955-1965) за його участь в українському національному русі. Вдруге Литвина арештовано 14 листопада 1974 р. в місті Рівне. Литвина обвинувачували в збереженню та поширюванню віршів і статті „Трагічна галерея". На процесі Литвин відмовився давати свідчення (він навіть не відповідав на питання у формальній анкеті) і заявив, що цей суд „смертельний" для нього. У Литвина є тяжка виразка шлунку. Під час процесу дружина Литвина була покликана свідчити проти мужа і вона доказувала, що підсудний не любив Брежнєва: „Коли по телевізорі показували Брежнєва, він виключав його".

Литвина відправлено до табору в Комі АССР на тяжку працю. При кінці серпня 1975 р. під час побачення з матірю, Литвин втратив притомність і побачення закінчилося. Його помістили в лікарню і 10 грудня 1975 р. оперували. 8 січня 1976 р. Литвина відправили назад до табору на працю. При рості 170 см. Литвина вага була 42 кілограми. Останньо стан здоров'я Литвина значно погіршився.

Адреса його матері є:
Київська область,
Васильківський р-н.
с. Баракти, Порувченко,
Надія Антонівна.

16 листопада 1975 р. Микола Горбаль закінчив свій таборовий строк і виїхав в Тюменську область на заслання. Горбаля арештовано 1970 р. в Тернополі і засуджено на 5 років таборів і 2 роки заслання.

Минулого року закінчив таборовий строк Микола Коц і виїхав на заслання в Томську область, в м. Тегульдет на 5 років. Коц закінчив сільськогосподарську академію Київського державного університету. В 1967 р. працював в Тернополі викладачем технікума. Засуджений за статею 70 КК УРСР на 7 років позбавлення волі і 5 років заслання за його участь в українському національному русі.

В жовтні 1975 р. виїхав на заслання Володимир Ганзюк. Ганзюк, 1932 р. народження був двічі засуджений. Перший раз відбув строк 10 років таборів за участь в збройні боротьбі УПА. Другий строк 5 років таборів і 3 або 5 років заслання — також за діяльність в УПА. В 1972 р. Ганзюк зрікся совєтського громадянства.

В жовтні 1975 р. під час обшуку в Мордовських таборах, у Вячеслава Чорновола сконфісковано його вірші.

З Пермських таборів до Володимирської тюрми були перевезені українські політв'язні А. Турик і Гайдук.

Здоров'я Юрія Шухевича значно погіршилося у Володимирській тюрмі. Під час XXV з'їзду КПРС Юрій Шухевич брав участь в загальній голодівці в'язнів Володимирської тюрми.

Амальрик на вечорі...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

і стати в обороні переслідуваних, де б це не було.

Наступним промовцем був Павло Літвінов. відомий дисидент і безпосередній співробітник Сахарова та генерала П. Григоренка. Він у своєму слові підкреслив, що в СССР вжито психіятрію проти політичних в'язнів і тим самим вона стала одним з найгірших засобів у переслідуванні інакше думаючих. Але і в тих обставинах знайшлись люди, які стали в обороні переслідуваних. Він зробив порівняння сучасного стану в СССР, де надуживається медицину-психіятрію з гітлерівськими часами, де також роблено різні медичні експерименти з переслідуваними людьми. Розказав про процеси над політичними в'язнями в СССР, на які нікого не допускають. З політичних в'язнів роблять ментально хворих. Такий політичний в'язень може вийти з ув'язнення тільки тоді, коли напише, що він перед тим був психічно хворий, а тепер вже здоровий. Якщо він це зробить, тоді його можуть випустити. Літвінов подав коротку сильветку Володимира Буковського, який засуджений в 1972 році на 7 років в'язниці і п'ять років заслання. Тепер перебуває у Владимірській тюрмі. Другим є Семйон Глузман, лікар засуджений також в 1972 р. на сім років ув'язнення і 3 роки заслання. Він написав до самвидаву про зловживання психіятрії, а зокрема став в обороні ген. П. Григоренка. Ми повинні їм допомогти так, як вони це робили в обороні політичних в'язнів. Микола Плахотнюк, лікар, був заочно засуджений 1972 р. визнаний психічно хворим і сидить у Дніпропетровській психушці.

Головним промовцем вечора був Андрій Амальрик, відомий дисидент, автор книжки „Чи СССР проіснує до 1984 року", тепер живе у Голляндії. Амальрик розказав короткий епізод зі свого ув'язнення і чому він не попав до психушки. Пані й Панове, — говорив Амальрик — вибачте мені, що не можу говорити по-англійськи, тому говоритиму по-російськи. Я сьогодні переконався, що ЗСА це справді надзвичайно красива країна. Я знаю, що ліві осуджують правих, і навпаки. Сьогодні посуджують по всіх країнах правих за переслідування лівих. Я повинен сказати, що дисиденти в СССР однаково засуджують совєтський режим за переслідування, як і правий, чи фашистівський уряд у Чіле. Ми неспроможні повернути природи. Кожний думає в першу чергу про себе. Чілійців в першу чергу думають про себе, а ми це робимо також, але часто ми самі цього не завважуємо. Мій друг П. Літвінов добре розказав про психіятричні тюрми в СССР. Можу сказати, що я, мабуть, одинокий, який не маю досвіду з психіятричних переслідувань. Хочу Вам розказати, чому я оминув це. Я зустрів був одного американського кореспондента і сказав йому, що я написав працю під назвою: „Чи СССР проіснує до 1894 р". Він мені сказав: — Що ви робите, вас зразу посадять до психушки. — Вони цього не зроблять — сказав я, — бо я їм сказав, що написав книжку для того, щоб одержати гарні гроші. Вони скажуть — ми думали так само. (на залі сміх). Тому я не був у психушці.

Я був у психіятра всього три хвилини. Він мене запитав, чому я відмовляюсь працювати? Який же глузд працювати, як можна добре жити не працюючи — відповів Амальрик. Після цього він був визнаний нормальним. Під час допитів в КГБ він ніколи не покликався на конституцію, чи деклярацію людських прав, але в той же сам час все покликався й говорив, що сказав Сталін. „Сталіна я не читав. Я мав дома стару мамину куховарську книжку. В цій книжці кожний розділ починався цитатою Сталіна або про Сталіна" — говорив Амальрик під загальний сміх на залі. В 1937 році — продовжував Амальрик — Сталін був дуже зайнятий розстрілами мільйонів людей. але він знайшов час, щоб запитати Мікоина, чи всі колгоспники мають шампанське? (заля знову вибухла сміхом). Так, в книжці було написано, що Сталін турбувався, чи колгоспники мають шампанське. „Я був добре озброєний під час допитів КГБ. Коли мені каґебісти говорили, що я говорю про дрібні й малі речі, то я їм відповідав — як сказав товариш Сталін, що з малечі і дріб'язок творяться великі речі. Мої допитувачі не мали на це відповіді (на залі сміх). Сьогодні важко розпізнати в СССР хто є лікар-психіятр, а хто є КГБ, бо психіятрами є каґебісти, а каґебісти психіятрами, це значить, що вони є одне і друге. Дякую, що ви мене прослухали" — закінчив своє слово Амальрик.

Після цього присутні ставили різні запити, на які Літвінов й Амальрик давали відповіді. На питання: який процент не-росіян є в концтаборах, Амальрик відповів — на це питання не можу відповісти, бо не робив статистичних підрахунків. Я певний, що процент інших національностей в порівнянні до росіян є високий.

Андрій Амальрик є середнього росту, щуплий, добре презентується і робить враження людини західнього шліфу. На ньому непомітна совєтчина. Реаґує дуже скоро і дає відповіді змістовні й влучні. Промову Амальрика з російської на англійську мову перекладав Марко Царинник.

На закінчення пані Айнес Вайсман, що є головою Лонґайлендського Комітету для оборони совєтських жидів прочитала точки резолюцій вечора, які мають бути вислані до Брежнєва та інших інстанцій.

ПРО ВАРТІСТЬ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Я говорю з власного досвіду, бо зустрічаюся з подібними запитами на кожному кроці, коли тільки опинюся в американському товаристві. І це не омине жадного українця. Не знати відповідей на їхні питання, — це дуже прикре і неприємне почуття, бо американці вимагають безпосереднього вияснення українського походження і доказів на його окремішність від російського народу. Вони із сумнівом і підозрінням ставляться до такого українця, який не вміє їм дати негайної докладної відповіді. Тому я знаю наперед, що градуанти Академії св. Юра такої неприємности не зазнають, бо освідомлення учнів про культуру та здобутки українського народу є якраз метою навчання в програмі св. Юра.

Будучи в коледжі, українці вперше зустрінуться з російською версією історії України. Вони не будуть знати, як боротися з цією неправдою, якщо вони не будуть в цьому напрямі добре підготовані. Вони навійть повірять, що те, що їм професори викладають, є чистою правдою, бо досвідчені професори легко зможуть збити студентські непевні аргументи. Зате ґрадуанти Академії св. Юра озброєні правдою, бо знають українську історію і російську версію нашої історії, знають аргументи проти неї.

В Академії учні не тільки серйозно вивчають українську культуру з книжок, але мають нагоду відтворити цю культуру в практиці через участь в різних клюбах: вишивання, кераміки, писання писанок, танців і хору. Також мають можливість працювати у виданні української газетки. Це дає нагоду відпруження і уприємнює час учням.

В попередніх точках я підкреслила практичну і етнічну вартість Академії св. Юра. Тепер я зупинюся на патріотичній вартості. Академія св. Юра нам потрібна, щоб показати перед світом, що ми є гордий нарід, який дбає про те, щоб його молодь виросла, збагачена не тільки культурою народу, між яким вона живе, але також збагачена культурою своїх предків. Таким способом учні Академії два рази більше користають із середньої школи, ніж їхні приятелі, які ходять до виключно американських шкіл.

Без значної підтримки українського суспільства Академія св. Юра перестане існувати і її важлива та відповідальна роля у продукуванні свідомих українців, на жаль, закінчиться. Це буде превелика втрата, бо, на мою думку, нема ліпшого патріота над свідомого українця.

Японський прем'єр Мікі зрезиґнує із свого становища

Токіо, Японія. — Прем'єр - міністер Японії Такео Мікі заявив 15-го грудня ц. р. кореспондентам, що він вневдовзі проголосить свою резиґнацію, щоб тим самим перебрати на себе відповідальність за неуспіхи власної Ліберально - Демократичної партії, яка зазнала великих неуспіхів у недавніх виборах і перший раз за 21 рік стратила більшість в парляменті. Про резиґнацію Мікі говорилось раніше, але ніхто не був певний, коли це станеться, аж поки сам прем'єр не виявив цієї таємниці, кажучи, що він зрезиґнує в п'ятницю, 17-го грудня. Ліберально-Демократична партія здобула у виборах 249 голосів на 511 місць у парляменті і навіть, якщо б вона одержала 11 голосів незалежних послів ,то це було б замало, щоб без перешкод керувати державою.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЄПИСКОП БУДЕ ПРОГОЛОШЕНИЙ СВЯТИМ

Ватикан. — Консисторія з 34-ох кардиналів у понеділок, 20-го грудня, формально затвердила канонізацію єпископа ДжонаНоймана на святого, який відзначався душпастирською роботою між імігрантами до ЗСА. Єпископ Нойман, який народився в німецькій родині в Чехії, прибув до Америки в 1836-му році, був висвячений на священика і працював між імігрантами в північній частині Ню Йорк стейту, а від 1852-го року до його смерти в 1860-му — був єпископом Філядельфії. Помер на 48-му році життя. Папа Павло УІ повідомив, що формальне проголошення ДжонаНоймана святим відбудеться 19-го червня 1977-го року.

ПРЕМ'ЄР ІЗРАЇЛЮ ІЦАК РАБІН ЗРЕЗИҐНУВАВ

Єрусалим. — Іцак Рабін, прем'єр-міністер Ізраїлю, зрезиґнував із свого становища в понеділок, 20-го грудня ц. р., і запропонував відбути нові парляментарні вибори та розв'язання дотеперішнього парляменту. Рабін вручив свою резиґнацію на руки президента Ефраїма Каціра і після відбуття розмови з президентом погодився виконувати функції прем'єра до слідуючих виборів, які правдоподібно відбудуться в травні або червні наступного року. Упадок уряду Рабіна спричинили консерватисти, т. зв. Національно-Релігійна партія, посли якої ще минулого тижня висловили були недовір'я урядові і домагалися резиґнації прем'єра. Кокус Робітничої партії, до якої належить Рабін, піддержав потягнення Рабіна і схвалив його заклик про відбуття нових виборів, передаючи рівночасно справу димісії уряду на розгляд 600-членного Центрального Комітету для формального затвердження.

Українці на фестивалі в Канаді

Леся Щур (Храплива) при шкільній виставці.

Лондон, Канада. — Вже восьмий рік українська громада Лондону взірцево представила свою культуру на річному цілоденному фестивалі Фолкс Артс Кавнсел. Фестиваль відбувся у Сентеніял Голл 21-го листопада ц. р. в місті, де 3,500 із 247,000 населення признаються до українського походження.

Під проводом лондонського Відділу Комітету Українців Канади, українці зайняли чотири кіоски зі 51 міжнародних кіосків. Жінки Союзу Українок Канади та Об'єднання Жінок Ліґи Визволення приготовили кіоски зі смачною кухнею та печивом. Від самого відкриття люди обступали столи, щоб купити і покуштувати українські страви. За кілька годин продано тисячу голубців і вареників.

Виставка у к р аїнської культури показувала коло 4,000 відвідувачам — вишивки, кераміку, різьбу і писанки з різних частин України. Спеціяльне зацікавлення викликали великий, пташками оздоблений коровай та бандура. Пояснення техніки робіт і експонатів давали краще зрозуміти українську культуру не - українцям.

Виставка У к р аїнської Школи демонструвала навчання української мови в Лондоні. Українська Рідна Школа і Курси Українознавства дістають фінансову допомогу від міського уряду, і це тепер дозволяє навчанню англомовних людей української мови. Кілька навіть дорослих виявили зацікавлення відновити своє знання української мови.

Двічі під час фестивалю виступали танцюристи вірмени, поляки, українці та інші. Але, як звичайно, Український Танцювальний Ансамбль „Дунай" зі Сент Кетерінсу викликав найбільше оплесків та вигуків „браво"-

Б. Колос

УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА ФУНДАЦІЯ
складає сердечну подяку Вельмишановним Мистцям:

АННІ ЧОРНОДОЛЬСЬКІЙ
АНДРІЄВІ ДОБРЯНСЬКОМУ
ЮРІЄВІ МАЗУРКЕВИЧЕВІ
та
ТОМІ ГРИНЬКОВУ

за їхній безкорисний виступ для Фундації, на Інавґураційному Концерті УМФ в дні 6-го листопада 1976 р. в Ню Йорку, як теж всім Приятелям, які допомагали у влаштуванні цієї імпрези.

ПРЕЗИДІЯ УМФ

Увага! Нюарк, Ірвінґтон і Околиці! Увага!

ЗАХОДАМИ МІСЦЕВОГО ВІДДІЛУ УККА

влаштовується

в неділю, 23-го січня 1977 р.
о год. 4-ій по пол.

в IPVINGTON HIGH SCHOOL
1253 Clinton Avenue, IRVINGTON, N.J.

УРОЧИСТЕ ВІДЗНАЧЕННЯ
РОКОВИН ПРОГОЛОШЕННЯ
НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

В програмі: Офіційна і мистецька частини у виконанні кращих сил околиці.
До масової участи закликається все Громадянство.
Закликається Організації не влаштовувати імпрез в цьому дні.

УПРАВА ВІДДІЛУ УККА

ПОВІДОМЛЕННЯ
Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне
31-го ГРУДНЯ 1976 р.

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1976 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у П'ЯТНИЦЮ, 31-го ГРУДНЯ 1976 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Пам'яті Романа Солтикевича

Якими словами передати до болю сумну вістку про смерть широковідомого на рідних землях та на переселенні в Канаді і Америці дириґента хорів, учителя і пропаґатора української музичної культури, щирого патріота Романа Солтикевича.

У середу, 17-го листопада 1976 р., у вечірніх годинах, невблагана смерть перервала струни його музики та його життя. Прийшовши 67-річний шлях трудолюбивого і плодотворного життя, ще в його останніх хвилинах повний плянів, як же передчасно відійшов у вічність. Осиротив любу дружину, троє ще неповнолітніх дітей, родину, друзів і приятелів ансамблю „Дніпро" та й інших хорів, якими диригував і врешті усю українську громаду Едмонтону, якій посвячував талант та сили через повних 25 років.

Блаженної пам'яті Роман Солтикевич прийшов на світ 4-го лютого 1909 р. в селі Улючі на Лемківщині в Західній Україні, в родині о. Ореста і Леонтини Міньkевич-Солтикевич. Це було свідоме село, з традицією знаменитого хору ще з 1860 року,, що його заснував о. Мих. Вербицький, композитор українського національного славня „Ще не вмерла Україна". Ця традиція панувала в родині о. Солтикевича і в її дусі виростав та виховувався молодий Роман, набираючись знання зразу в народній школі в рідному селі, а відтак в середній — в Перемишлі. Обдарований музичним талантом, по закінченні гімназії вступає на музичні та дириґентські студії до Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові, а відтак продовжує і поглиблює їх в Кракові, де дириґує студентським хором

Вже від 1939 р., як 21-річний юнак веде церковні та світські хори на рідній Лемківщині та на різних конкурсах здобуває з ними перші місця. Як свідомий і активний націоналіст попадає до польської тюрми ще до Другої світової війни, а в час війни доволі дошкульно досвідчив і німецького режиму.

1944 рік, це рік великого ісходу „на Захід" синів і дочок України в утечі перед большевицькою навалою. В мандрівці „на Захід" Роман Солтикевич на короткий час зупиняється в Австрії, а відтак у Франції. Зовсім природно, він як любитель музики, там де тільки мав пригожий ґрунт, зараз організував хор. Остаточно 1951-го року переселюється на постійно до Канади, до Едмонтону. Зразу стає дириґентом хору катедрального храму св. свщ. Йосафата. В 1953 р., засновує чоловічий хор „Дніпро". Початково це був невеликий, кільканадцятьчленний хор. Та під його вмілим проводом він розростається і під мистецьким оглядом стає найкращою хоровою одиницею на Заході Канади.

В 1955 р. одружується із Стефою Дерех, а дочекавшись дітей — сина і двох дочок — дає їм всестороннє виховання та вщіплює в них любов до музики і рідної пісні.

Якщо згадуємо про 25-річне життя бл.п. Р. Солтикевича в Едмонтоні, то він як дириґент майже всеціло присвятив свою працю в тому часі хорові „Дніпро". Але попри це він і диригував хором при церкві св. Юрія, а від 1965 р. аж до хвилі своєї смерти управляв хором катедрального храму св. Івана, де також зорганізував молодечий хор СУМК і ним управляв через 10 років. Хор „Дніпро", якому він віддавав свій музичний талант і свій труд, був початково чоловічим хором на службі української ґромади Едмонтону. Та не тільки Едмонтону. Він був і є відомим своїми виступами в цілій Алберті в Манітобі, а останньо 11-го листопада виступав в Оттаві. Роман Солтикевич з хором „Дніпро" виступав на міжнаціональних фестивалях, де здобував перше місце. За ці успіхи в ширенні української музичної культури і в збагачуванні культури Канади, 1973 р. прем'єр Алберти Петро Логід наділює його відзначенням „за осяги". Це ще більше заохочує його до праці в хорі і він вербує до хору жінок, щоб таким чином створити мішаний хор. Це йому повністю вдається. Маючи вже такий хор, в співпраці з танцювальним ансамблем „Черемош", виводить хорово - інструментально-танцювальні монтажі, унікальне вокально-хореографічне явище в Канаді, з якими виступає на фестивалях і концертах в Алберті, а навіть в Америці на ЕКСПО 74 в Спокені. Захоплений успіхами таких монтажів, маючи на увазі, що „Черемош" не все може включитись в спільні виступи, бо має свою програму праці, організує при хорі „Дніпро" оркестру і танцювальну групу, з чого постає мистецька одиниця, ансамбль „Дніпро" із 120 членами.

Бл.п. Роман Солтикевич задивлений в майбутність ансамблю, відданий всеціло праці над ним та хором катедри св. Івана і СУМК-у, зовсім не звертав уваги на те, що часте хвилювання перед виступами й думка щоб все випало якнайкраще та врешті і вік, можуть спричинити серцевий атак. І врешті цей так небажаний „гість" прийшов до нього, взимі 1975/76 рік. Кілька місяців тривало поки він вернувся до здоров'я і знову почав працю в ансамблі і в катедральному хорі. Провід над хором СУМК передав в молодші руки... Та небажаний „гість" загніздився в його серці на добре. Вліті 1976 р. дав він знов про себе знати, щоб врешті 17-го листопада перервати недокінчену симфонію життя дириґента Романа Солтикевича. Напевно леліяв він думку про 25-річчя хору - ансамблю „Дніпро", яке припадає на 1978 р. Та не діждався срібного ювілею своєї дириґентської праці.

Смерть Романа Солтикевича, це блюча втрата не тільки його найближчої родини, але й усієї едмонтонської української громади Воля Всевишнього забрала нам його мабуть на те, щоб він в небесних хоромах прославляв його так, як це робив тут на землі, віддаючи Йому хвалу в піснях різних церковних та й світських хорів, що ними дириґував. Едмонтонові залишив незатертий слід своєї праці. Хай же пам'ять про нього залишиться в майбутніх поколіннях.

Український Едмонтон, масовою участю в похоронних відправах, засвідчив пошану до покійного бл.п. Романа Солтикевича, віддаючи йому останню прислугу, так на панахиді в катедральному храмі св Івана Української Греко Православної церкви 21-го листопада, як і в похоронному Богослуженні в українській католицькій церкві св. Юра, 22-го листопада.

Панахиду відслужив о. митр. А. Хомяк, парох катедрального храму в асисті о.о. протоієреїв М. Крищука, О. Фляка, В. Лакусти і о. І. Стуса, а присутнім на ній був Владика Борис. Сотки вірних українських церков заповнили просторий храм по береги. Співав катедральний хор під проводом пані Л. Чумер, підсилений членами хору „Дніпро" та СУМК-у. Разом — прибуло 100 хористів. Почесну стійку біля домовини з прапорами тримали пластуни, по троє з жіночого і чоловічого куренів. Решта пластунів в одностроях зайняло місця у перших лавках ліворуч домовини. Безпосередньо за пластунами були члени ансамблю „Дніпро" та хору СУМК. Праворуч домовини, дружина і діти Покійного та найближча родина. Прощальне слово виголосив о. митр. Хомяк. Подаючи короткий життєпис Покійного, зокрема зупинився на його 11-річній праці як дириґента хору катедри св. Івана та молодечого хору СУМК. Отець митрат передав вислови щирого співчуття родині Покійного від Блаженнішого митрополита Української Греко - Православної Церкви в Канаді Андрія, та проголосив збірку на Освітній Фонд Романа Солтикевича, що його заініціював окремий Комітет. Фонд призначений на навчання дітей Покійного та інших дітей, які потребуватимуть допомоги. Фонд буде зложений в Алберта Геритедж Траст Ко.

У понеділок, 22-го листопада о год. 9:30 ранку почались похоронні відправи в церкві св. Юрія Святою Літургією, що її правили о. крилош. В. Тарнавський та д-р Е. Камінський. На Богослужбі були присутні о митр. А. Хомяк та о. протоієрей О. Фляк. Хоча був день праці, на похорон прийшло багато вірних, а члени хору СУМК уставились біля домовини з горіючими свічками. Співав хор „Дніпро", яким дириґував Т. Слабий. По Богослужбі о. крил. Тарнавський, парох церкви св. Юрія виголосив прощальне слово. Устами отця пароха Покійний Роман попращався із своєю родиною і парафією, а відтак численні учасники похорону на чолі з о. Тарнавським відпровадили тлінні останки бл.п. Романа на вічний спочинок на цвинтар св. Михаїла. Там, по довершенні кінцевого похоронного акту, І. Прокоп прочитав жалібний вірш власного укладу, а адв. В. Підручний, голова едмонтонського від. КУК, попращав Покійного від української громади Едмонтону. „Грудкою землі" на свіжу могилу були акорди улюбленої пісні Покійного „Крилець" та прощальної „Видиш бате мій...", що їх відспівали члени хору „Дніпро" та уся жалібна громада. Диригувала п-і М. Дитиняк.

На поминальному обіді в залі УНО, прощальне слово виголосили від провінційного уряду Алберти посол В. Дячук, від УНО і Курсів Українознавства проф. С. Грох, від Музичного Т-ва п-і Н. Дмитрук, від катедрального хору п. Кравець, від хору-ансамблю „Дніпро" д-р Л. Фарина, від хору СУМК Галя Маґус та від Пласту адв. П. Саварин. Подяку священикам за відслуження похоронних обрядів та всім хто безпосередньо чи посередньо трудився в час тих жалібних днів, від родини Покійного склав його син Орест.

Іван Хома

НА ШЛЯХУ ДО МЕТИ:

Жертводавці на Фундацію

УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ (УНІГУ)

VE RI TAS

Жовтень-Листопад 1976 року.

По 500 дол. — Петро Боднар, Евгенія Тріска; 400 дол. — Федір Ратуш; Роман і Наталія Мартинюк 200 дол.; Василь Бугай — 150 дол.;

По 100 дол. — Ярослав Л. і Варвара Бачинський, Богдан Гаврилишин, Ольга Дядинюк, Іван Іванейко, Оксана Сидоряк, Степан Станчак, СУА — Відділ 83, Степан Шуган;

Данило Богачевський — 80; по 75 дол. — Роман Макух, Теофіль Попович, Роман Слиш; Марія Шуст; Олександер Хомяк — 62, Іван Демків — 60, Василь Микита — 58.80, Володимир Кебуз — 55;

по 50 дол. — Ольга Амброзяк, Зенон Антоняк, Іван і Звениславе Брикович, П. Вакула, Ольга Голіян, Роман Дейнека, Семен Дигдало, Василь Ємець, Симеон Карман, Іван Керницький, Модест і Ірена Кливак, Михайлине Княжинська, Василь Корвач, Остап і Мальвіна Коропей, Володимир і Анастазія Кравс, Михайло Макарчук, Петро Будрий, Володимир і Софія Михайлів, Богдан і Анна Покора, Степан і Люба Процик, Михайло й Ольга Середа, Михайло Чайківський, Українці в Ст. Пітерсбурґ, Маямі;

по 30 дол. — Володимир і Целія Бабух, Катерина Бігус, д-р Андрій Бойкович, Ярема Волосенко, Ольга Горбанюк, П. Ґрібовський, Павло Лавринюк, Михайло і Галя Паламар, Іван і Ольга Папас, Стефан Фафендик, Йосиф Уруський;

по 25 дол. — Микола й Антоніна Базилюк, Григорій Бакуменко, Марія Бачинська, Володимир і Ніна Береза, Василь і Одарка Витвицький, Андрій Волк, Микола Гошовський, Степан Ґрубець, Іван Гадзун, Антін Гула, о. Л. Дорош, Михайло Дуб, Омелян Кіндзельський, Григорій Козак, Григорій Косовський, Орест і Оксана Кравс, Павло Кузьмин, Остап Кузик, Іван Личик, Осип і Евгенія Лукіянишин, Самійло Новдич, Джеймс О'Коннелл, Олександер Олексів, Н. Перчулин, Анна Печак, Лена Печак, Степан Прокопів, Василь Пучка, д-р Теодозій Сенковський, Джордж Смітт, Володимир Стечак, Володимир Терлецький, Ольга Тімко, Григорій і Марія Целюх, Степан Цимбала, Наталія Харів, Ігор і Нана Шевченко, Михайло Яремчук, Микола Ярко;

по 20 дол. — о. Теодозій Атаманюк, Іван і Йосифа Бараник, Михайло Бойко, Симеон Дуда, Іван Заполюк, С. Корчинський, Філярет Лукіянович, Софія Масловська, Степан Мельник, Юрій і Оксана Мельникович, Василь Мочернюк, Григорій Неділка, Олена Озерниш, Клявдія Олесницька, Н. Онищук, Павло Орлівський, Володимир і Марія Павлишин, Володимир Пацула, Роман Проців, Ярослав Пришляк, Петро Саґаль, Василь і Марія Семеґен, Ярослав і Марія Ткачук, Касіян Тучапський, Софія Шашкевич.

Навіть найменша пожертва на українські студії в Гарвардському університеті є кращим вчинком, як голосні патріотичні заяви, чи блискучі патріотичні промови. Слово прогомонить, а добре діло залишиться.

Всім Шановним Жертводавцям найсердечніша подяка!

Головна Екзекутива ФКУ

UKRAINIAN STUDIES FUND, INC.
HARVARD UNIVERSITY
1581-83 Massachusetts Avenue, Cambridge, Mass. 02138

Це оголошення оплачують — докторант Роман Процик і д-р Адріян Сливоцький

ПОВІДОМЛЕННЯ ДІЛОВОГО КОМІТЕТУ БАЛЮ ПРЕСИ

З уваги на Роковини бою під Крутами, Баль Преси переложено з 29-го січня на 5-го лютого 1977-го року. Баль відбудеться в залі Mannor Junior College Сестер Василіянок при Forrest Ave. і Fox Chase Rd., Jenkintown, Pa. Кандидатки на кралі обов'язані бути на пробі в 11-ій годині ранку із своїми ескортами в тій же залі. Вступ на Баль — 10 долярів, а для студентів — 5 долярів. Баль, який почнеться в год. 9-ій увечері і триватиме до 2-ої год. ранку, попередить коктейль в 8-ій годині.

В дні 21-го грудня 1976 р. о год. 8-ій веч., по тяжкій і довгій недузі упокоївся в Бозі мій Найдорожчий БАТЬКО

бл. п.

бл. п.

ЯРОСЛАВ СОРОКА

проживши 76 років, народжений в дні 31-го січня 1900 р. в Перемишлянах, Галичина.

Залишив у великому смутку
доньку ІРЕНУ з мужем ІВАНОМ
внуків МИРОСЛАВА з дружиною ЛІДОЮ
з внучкою ТЕТЯНОЮ з мужем
і наймолодшою внучкою ХРИСТЕЮ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПОХОРОНИ відбудуться дня 23-го грудня 1976 р. о год. 9-ій ранку в церкві св. Михаїла при Йорк вул., Ню Гейвен, Конн.

Друзів і Приятелів проситься про щирі молитви за Його душу.

Донька — ІРЕНА ТЕЛЮК і зять ІВАН

Ділимося сумною вісткою, що після довгої недуги, спочив у Бозі, у вівторок, 21-го грудня 1976 року

о. протоієрей
ІВАН ЧУМАК

на 83-му році життя.

ПАРАСТАС буде відправлений в середу, 22-го грудня, о 5-ій год. веч. в церкві св. Володимира в Гартфорді, Конн.

ПОХОРОН в четвер, 23-го грудня 1976 р. о год. 9-ій ранку, після похоронних відправ Тіло буде перевезено на Український Православний Цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

З волі Покійного, всі похоронні відправи очолить о. декан протопресвітер Віталій Коваленко.

Опечалена Родина:

донька — ЛЮБА в Україні з 3-ма внуками
та опікуни Покійного, як рідні діти впродовж 16-ти років —
ГРИГОРІЙ і АНАСТАСІЯ ГЛИНСЬКІ

В ДРУГУ СУМНУ І НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ, ЯК З ВОЛІ БОЖОЇ ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ
мій Дорогий і Незабутній ЧОЛОВІК

бл. п.
ЮРІЙ КОНОНІВ

буде відправлена
Панахида
ЗА СПОКІЙ ДУШІ ПОКІЙНОГО
в неділю, 26-го грудня 1976 року
о год. 11:30 ранку
в Українській Православній Церкві СВ. ТРОЙЦІ при Лайонс Авеню в ІРВІНҐТОНІ, Н. Дж.

Заупокійні Святі Літургії
будуть відправлені
в понеділок, 27-го грудня 1976 р.
о год. 10-ій ранку в ХРАМІ-ПАМ'ЯТНИКУ в БАВНД БРУКУ, Н. Дж.;
в Українській Православній Церкві ВСІХ СВЯТИХ в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.;
в Українській Католицькій Церкві в ОШАВІ, Онт. Канада.

Про молитви за спокій Душі Покійного просить —
ДРУЖИНА

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. Надії Онишкевич
складаємо 25.00 долярів на Фонд Патріярхату.

Другові Володимирові і Рідні пересилаємо вислови глибокого співчуття.

Елеонора і Іван ГРЕЩАКИ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США І УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ Т-ВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ — МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ
повідомляють, що
в суботу, 25-го грудня 1976 року
о год. 12-ій дня
В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ УПОКОЄННЯ
св. п. проф. д-ра мед.
ВАСИЛЯ ПЛЮЩА
дійсного члена Академії
в Катедрі св. Володимира
160 Захід 82-га вул. в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
буде відслужена
Панахида

Панахиду відслужить Арх. Владика ОРЕСТ з участю настоятеля Катедри св. Володимира о. прот. ВОЛОДИМИРА БАЗИЛЕВСЬКОГО.

Просимо вшанувати світлу пам'ять Покійного.

Замість квітів на свіжу могилу
Незабутнього КАТЕХИТА
о. проф. д-ра Василя Лаби
на Український Католицький Університет ім. Папи Климентія у Римі, бувші Учениці середніх шкіл у Львові складають:

Славця Олексин-Грабець	$10.00
Стефа Тис-Фур	10.00
Зонка Оришкевич-Малиновська	10.00
Марійка Пашковська-Ґордійчук	10.00
Люба Лиско-Лешньовська	5.00

ЗАПРОШУЄМО ВП. ГРОМАДЯНСТВО на УКРАЇНСЬКУ ТРАДИЦІЙНУ
НОВОРІЧНУ ЗУСТРІЧ
яка відбудеться в просторих бенкетових залях
"Holiday Inn" of Somerville
US Route 22 (East Bound)

31 грудня 1976. Початок о год. 9 вечора до?

- При звуках оркестри „МРІЯ" під кер. Б. ХОМУТА.
- Холодний і гарячий буфет для гостей протягом цілої забави, включно з шампаном при ЗУСТРІЧІ НОВОГО РОКУ, за вступом тільки 35.00 дол. від пари.
- Проситься ЯКНАЙСКОРІШЕ резервувати столики на 8, 14 осіб і т. д.
- Власник — УКРАЇНЕЦЬ і під українським зарядом.

Телефони: (201) 526-9500, в українській мові — (201) 526-1866

31-го грудня 1976 р. Початок о год. 9-ій веч.
Заля нової світлиці на Оселі СУМА
Багато несподіванок, смачний буфет в заряді ВП. Пань.

УПРАВА ОСЕЛІ СУМА в ЕЛЛЕНВІЛЛ, Н. Й. — влаштовує
ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ

Оркестра „Водограй"
- Столи і нічліги просимо замовляти в Головній Управі СУМА — Тел. (212) 477-3084 або в Канцелярії Оселі СУМА — (914) 647-7230.
- На Зустріч Нового Року запрошуємо Молодь і старше Громадянство.

Річні Загальні Збори Т-ва „Українська Учительська Громада" в Чікаґо

У неділю, 7-го листопад. ц. р., Т-во - Опікун „Української Учительської Громади" в Чікаґо відбуло свої Загальні Збори в приміщенні під катедрою св. о. Миколая.

Річні Загальні Збори відкрив голова Т-ва „УУЧ" в Чікаґо мґр Юрій Стельмащук, привітавши усіх присутніх, й попросив, щоб подати осіб до президії для переведення зборів. До президії обрано мґра Євгена Дачишина на голову, а Дмитра Грущецького на писаря - секретаря.

Протокол з минулорічних зборів прочитав писар Дмитро Грушецький, що присутні затвердили без поправок.

Від управи звітував голова управи Т-ва „УУГ" мґр Юрій Стельмащук, який прочитав свій звіт, докладно вираховуючи наради - засідання управи, представництво в інших товариствах, як у Раді Українського Шкільництва, святкування 200-ліття Америки та 100-ліття українського поселення в Америці, що відбулося в Чікаґо, участь в Річних Загальних Зборах Відділу УККА, наради з представниками БКШУ і т. п. Тут голова згадав навіть усі дні, в яких відбувалися зустрічі - наради.

Дальше звітували інші члени управи. Опісля голова Контрольної комісії Юлія Назаревич подала внесок на уділення довір'я минулорічній управі, що присутні схвалили. Номінаційної Комісії не було, бо Микола Орищук подав внесок, щсб членів до управи виборці подавали зі залі Таким способом присутні виборці подавали зе залі імена осіб до управи Т-ва „УУГ", і виборці затверджували їх своїм голосуванням.

Нову управу Т-ва „Української Учительської Громади" обрано в такому складі: Ірина Дмитерко — голова; мґр Юрій Стельмащук — 1ий заступник; Орися Покорна — 2-й заступник і скарбник Т-ва „УУГ"; Дмитро Грушецький — секретар; Христина Рушицька — імпрезовий реерент; Лука Костелина — прес. і культ.- освітний референт; Лука Костелина — зовнішніх зв'язків (етнічних); А Михайлович — суспільна опіка; Іванна Городиська — книгозбірня (бібліотека); Леся Кочман - Дяченко — дир. школи св. Володимира.

Члени Контрольної комісії: Юлія Назаревич — голова; Катерина Чайковська — заступник; Іван Дяченко — заступник.

Члени Товариського суду: мґр ЕвгенДачишин — голова; Микола Орищук і Юрій Сидорович, заступники.

У точці внесків і побажань, Лука Костелина висловився, що ві уважа, що він уважає, щоб завідуванняй опікунство школи перебрала управа Батьківського комітету Школи Українознавства, а вчителі зайнялися включно научними справави. Мгр Юрій Стельмащук подав внесок, щоб Річні Загальні Збори Т-ва прийняли до відома й затвердили перенесення Річних Загальних мборів Т-ва „УУГ" з початку шкільного року, осінньо-зимових місяців, на кінець шкільного р., весняно-літніх сяців, щоб рівночасно зрівняти шкільний рік з адміністративним роком. Річні Загальні Збори прийняли це до відома й погодилися. Василь Шуя говорив відносно правильника Т-ва „УУГ", щоб завчасу підшукати відповідних людей та доповнити його.

Після вичерпання денного порядку, новообраний голова Т-ва „УУГ" директор Школи Українознавства при парафії св. Иосифа Ірина Дмитерко подякувала за довір'я і вибір і закрила Річні Загальні Збори Т-ва „УУГ".

Мгр Юрій Стельмащук

Школа Українознавства в Клівленді-Пармі

Нагороди УНСоюзу: інж. Іван Фур, голова Окружної Управи Відділів УНС в Клівленді, передає нагороди (чек 25 дол) для 7-ох найкращих учнів-абсольвентів, що склали матуру в Школі Українознавства 1975/76. (Зліва): Ірина Завадівська, Люба Дмитрик, Ірина Дармохвал, Данило Винярський, Ірина Фарян, Христина Сушко, Рома Телішевська та інж. Іван Фур.

Потреба організувати українське шкільництво, виринула тут, вже в перших місяцях після Другої світової війни, коли почала напливати масова еміґрація.

З ініціятиви тодішнього голови Т-ва Просвіта інж. Григорія Бобкова при співпраці ентузіястки учительки Михайлини Ставничої зорганізовано в Клівленді українську школу і вже у вересні 1950 р. почалося навчання рідної мови. В тім самім році проф. Михайло Ждан засновує вищі курси українознавства для заавансованих в українській мові учнів і стає їхнім директором.

У 1952-53 шкільному році на вищих курсах українознавства директорство перейняв проф. Володимир Радзикевич. Перші три роки можна назвати організаційними. В цих роках Управа Школи і Учительський Збір підшукували приміщення для школи, навчали, та разом з Учительською Громадою укладали програми навчання і старалися придбати відповідні фонди для удержання школи.

Переломовим роком у системі ведення школи є шкільний рік 1953/54. В цьому році створюється Шкільна Рада при УККА і своїми розробленими програмами навчання та виховання впроваджує одну систему для всього українського шкільництва Америки і друкує свої шкільні підручники. Під впливом Шкільної Ради реорганізується школа в Клівленді. Перемінено назву Курсів Українознавства на Школу Українознавства, а навчання поділено на 3 ступені:

1) нижчий ступінь, який обіймає 5-ий, 6-ий, 7-ий і 4-ий роки навчання;

2) середній ступінь, який обіймає 5-ий, с-ий, 7-ий і 8-ий роки навчання і

3) вищий ступінь, який обіймає 9-ий, 10-ий і 11-ий роки навчання.

Із кожним роком фреквенція учнів в школі збільшується. У шкільному році 1951 було всього 46 учнів. Найвища фреквенція учнів в шкільному році 1968/69 була 346 учнів. Від цього року фреквенція дещо зменшується і в останньому шкільному році було 276 учнів.

Велику працю в розбудові Школи Українознавства вклали її управителі — директори, а то: проф. Михайло Ждан, проф. Володимир Радзикевич, проф. Григорій Голембйовський, Роман Лесик, мґр Роман Чучкевич, проф. Іван Бурда, Маріян Дуб, Олена Дуб, Василь Іванчук і мґр Степан Воляник.

Із збільшуванням фреквенції учнів в школі, збільшується водночас рівномірно учительський збір, який з посвятою віддає весь свій труд у тривку розбудову нашої школи. На основі обіжника Шкільної Ради урухомлено в шкільному році 1966/67 підготовчу клясу, яка має бути підбудовою Школи Українознавства, і для українських дітей, що не володіють українською мовою, створено англомовну клясу.

Школа тепер нараховує 13 кляс з 14-ма відділами. По закінченні XI-ої кляси — арбутурієнти приступають до кінцевого іспиту на основі правильника іспиту зрілости з українознавства в Школах Українознавства Шкільної Ради УККА. Таких абсольвентів, що вийшли зі Школи Українознавства в Клівленді посьогодні, нараховується 284. Багато з них покінчили коледжі чи університети і є вже на своїх професійних становищах, а багатьох з них вже видно на громадянських працях.

Знаючи, які духові цінності передаємо нашій молоді при влаштуванні імпрез, що допомагають виховувати нашу молодь в національному та релігійному дусі, намічується рікрічно ряд імпрез. Найбільшими імпрезами, в яких учні беруть участь є Рідно - шкільна Ялинка під час Різдвяних Свят та Рідношкільне Свято Молоді. Кожного року нашу Школу візитують інспектори, яких надсила нам Шкільна Рада.

У 1966 р. нашу Школу відвідав Суперінтентант Борд оф Едукейшен Парми, д-р Стюарт Опенлендер і після цього, на засіданні цьогож Борд оф Едукейшен, одноголосно визнано нашу Школу зразковою учбовою установою. З того часу випускники Школи Українознавства одержували кожного року писемні ґратуляції. В шкільному році 1974/75 Борд оф Едукейшен Парми признав нашим абсольвентам 3 кредити.

Коли Шкільна Рада перебрала у шкільництві навчальну та виховну ділянку, виринула потреба створити статутове Товариство, яке перебрало б на себе адміністрацію та фінансування школи. З ініцятиви молодих кооператорів інж. Івана Фура, Яреми Попеля та Василя Камінського створено під головуванням проф. Володимира Радзикевича Орґанізаційний Комітет для підготови скликання Основуючих Загальних Зборів для основування т-ва „Рідна Школа". Такі Збори відбулися 29 листопада 1953 року і на них обрано першу Управу Т-ва „Рідна Школа" в такому складі: інж. Іван Фур — голова, Василь Камінський — секретар, а дальші члени: Матвій Притуляк, Микола Кавка, Василь Кухта, мґр Роман Чучкевич, Іван Палка, Сергій Бушак і Семен Кріслатий.

Новостворене Т-во „Рідна Школа" перейняло на себе, як концесіонер, обов'язки організування та фінансування Школи і цю працю воно продовжує почесно досьогодні. Т-во Рідна Школа забезпечує Школу потрібними посібниками до навчання, підшукує і оплачує приміщення Школи та виплачує скромну винагороду вчителям за їх корисну працю для наших дітей.

Товариство „Рідна Школа" наладнало взаємини: Борд оф Едукейшен Парми. Управа Товариства також зорганізувала Учительські З'їзди та З'їзди Опікунів Шкіл Українознавства на терені нашого міста.

Від 1953 р. посьогодні очолювали Т-во „Рідна Школа" такі голови: інж. Іван Фур, проф Юра Яремкевич, Константин Мельник, д-р Мирослав Мичковський, інж. Зорян, Городиський Константин Городинський, Василь Ільчишин, д-р Євген Небеш і сьогодні інж. Євген Палка.

У шкільному році 1975/76 до матури приступило 18 учнів. Всі вони успішно склали кінцевий іспит зрілости; 7 з відзначаючим, 7 з дуже добрим і 4 з добрим поступом.

Кожного року школа репрезентує своїх випускників -абсольвентів батькам і громадянству на спеціяльно організованім бенкеті-забаві. Така репрезентація, яка увійшла вже в традицію і на яку молоді випускники нетерпеливо очікують, цього року відбулася в суботу, 21-го жовтня. Бенкет і забава відбулися при численній участі представників Організацій і Товариств та громадянства.

Директор школи Василь Іванчук сердечно вітав абітурієнтів, представив їх поіменно присутнім, і вказавши на твердий шлях, що стоїть перед ними в дальшій їхній мандрівці, закликав до послідовности і витривалости, головно для збереження ідейно-етичних і моральних принципів, та пам'ятати, хто вони, і яких батьків діти!

Короткий перебіг історії школи Українознавства на протязі 26-літньої праці, її труднощів і успіхів, подав Василь Камінський — довголітній (26 літ) член Управи і адміністратор школи.

Від Окружної Управи Відділів УНС в Клівленді і Екзекутиви централі УНС, інж. Іван Фур щиро вітав абсольвентів, передав їм і їхнім батькам ґратуляції і признання за успішне завершення Школи Українознавства. Рівнож інж. Іван Фур разом з головними радними УНС, д-ром Богданом Футеєм та проф. Тарасом Шмаґалою передали 7-ом найкращим абітурієнтам нагороди по 25 дол. кожному, що їх призначила централя УНС — 5 і 2 нагороди признані 251-им Відділом УНС у Клівленді.

Разом УНС в 1976 році виплатив стипендій і нагород для молоді Клівлендської Округи 1,275 дол. Це повинні мати на увазі батьки і громадянство, коли обезпечують себе і свої родини.

Василь Камінський

ТАРЗАН, Ч. 7676 Спільний ворог

THERE!... ARE YOU NOW CONVINCED?!... I AM TARZAN!

Скільки разів мушу повторювати, що я не Абул?!

Бачиш!.. Чи ти вже переконаний?!..Я називаюся Тарзан!

Той варварський зраб теж був моїм ворогом... Вживання тобою часу

минулого натякає, що він вже неживий... За те ми теж вдячні!